

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2015

Eva Křížková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Eva Křížková

**Charakteristiky imigračního diskurzu
francouzské Národní fronty v letech
2012 – 2015**

Bakalářská práce

Praha 2015

Autor práce: **Eva Křížková**

Vedoucí práce: **PhDr. Ondřej Matějka, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2015

Bibliografický záznam

KŘÍŽKOVÁ, Eva. *Charakteristiky imigračního diskurzu francouzské Národní fronty v letech 2012 – 2015*. Praha, 2015. 43 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Ondřej Matějka, Ph.D.

Abstrakt

Součástí strategie politických stran pro získávání politického potenciálu je propracovaný diskurz. Vhodná rétorika umožňuje získat podporu voličů a ospravedlnit širokou škálu politických kroků. Rétorika francouzské Národní fronty je bezpochyby jedním z klíčových pilířů, na kterých stojí její rostoucí popularita. Pravicová strana se pod novým vedením předsedkyně Marine Le Pen (od roku 2011) transformovala, což je vidět na diskurzu, který se odklonil od krajně pravicového spíše k populistickému charakteru. Jedním z hlavních témat současného diskurzu národní fronty je imigrace. Práce se zabývá imigračním diskurzem francouzské Národní fronty od roku prezidentských voleb, 2012, až do začátku roku 2015, do pařížského teroristického útoku na redakci karikaturistického magazínu *Charlie Hebdo*. Práce zkoumá vývoj imigračního diskurzu francouzské Národní fronty v závislosti na čase a v kontextu současného sociopolitického dění. Imigračním diskurzem Francouzské národní fronty z let 2012 – 2015 obsahuje zejména klíčová témata: *imigrace: cizinci a cizí prostředí, ohrožení a boj, vnitropolitická rivalita, Evropská unie a ekonomika*. Četnost výskytu odkazů na jednotlivá témata závisí na čase a aktuálních sociopolitických událostech. Obecně nejvyužívanější je cizinecká tematika, nejméně užívaná pak tak ekonomická. Speciální funkci mají odkazy na náboženský fundamentalismus. Ty slouží zejména ke kontrastování kulturní odlišnosti muslimské komunity. I přes různost témat v imigračním diskurzu francouzské Národní fronty je stranická rétorika typická snahou o konstrukci hrozby, která Národní frontě umožňuje diskreditaci opozice a vlastní získání důvěryhodnosti.

Abstract

An elaborated discourse is a significant part of the political power gain strategy. The rhetoric allows political parties to gain the electors' support and also to justify a wide range of real politics. The French National Front's rhetoric is undoubtedly one of the key elements behind the party's growing popularity. The right wing party transformed under the Marine Le Pen's leadership. The transformation is visible on the political discourse of which the character became less extreme-right and more populist. One of the main themes of the French National Front's discourse is immigration. The thesis aims to characterize the National Front's immigration discourse in regards to the course of time and current affairs from 2012 to 2015. The main themes emerging in the National Front's immigration discourse are *Foreigners and Alien Environment, Emergency and Combat, Political Competition, European Union and Economics*. The link frequency to those themes depends on the current affairs, nevertheless it could be said that the foreigner theme links are the most frequent and the economic ones are the less frequent. Some religious fundamentalism links are also noticeable. These serve to contrast the cultural differences and to stigmatize the Muslim community. In spite of the approached themes variety in the National Front's immigration discourse, one motive is common for the whole rhetoric. The motive of a menace, which allows the party to discredit the political competitors and emphasize the party's own credibility.

Klíčová slova

diskurzivní analýza, imigrace, francouzská Národní fronta, pravicová rétorika, identita

Keywords

discourse analysis, immigration, French National Front, right wing rhetoric, identity

Rozsah práce: 59 948

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...

Eva Křížková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Ondřeji Matějkovi, Ph.D. za vedení práce a PhDr. Davidu Emlerovi, Ph.D. za cenné rady a podněty, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout.

Obsah

Úvod.....	1
Francouzská Národní fronta a imigrace.....	2
Kritika literatury.....	4
Metodologie.....	6
Analýza imigračního diskurzu Národní fronty.....	9
Role imigrační tematiky v diskurzu Národní fronty.....	11
Tematika ohrožení a boje v diskurzu Národní fronty.....	17
Evropa optikou Národní fronty.....	20
Vnitropolitická rivalita v diskurzu Národní fronty.....	23
Ekonomika jako tematika v diskurzu Národní fronty.....	26
Odkazy na náboženský fundamentalismus v diskurzu Národní fronty.....	28
Závěr.....	33
Summary.....	36
Bibliografie.....	37

Úvod

Pro politické preference voličů v západní Evropě v devadesátých letech dvacátého století byl typický trend nárůstu popularity pravicových stran nového typu, které se vyznačovaly specifickým populistickým charakterem své rétoriky. Díky upozornění na socioekonomické problémy začaly tyto strany za použití propracovaného diskurzu získávat významný politický potenciál.¹

Diskurzem je v tomto kontextu myšlena jazyková struktura vytvářející identity, přiřazující významy, která je základem pro politickou akci. Diskurzem, specifickým výkladem skutečnosti, jsou ospravedlňovány politické postoje a činy.²

V ideologické opozici k modernímu „liberálnímu demokratickému universalismu“ jsou tyto politické strany s rostoucí popularitou, poukazující na limity demokracie, protipólem stran zastávajících multikulturalismus, otevřenost a rovnost a reprezentují tak konzervativní stranu ve hlavním střetu politických tendencí dneška.³

Jednou z prvních evropských stran aplikujících úspěšnou komunikační strategii, jejímž klíčovým elementem je národní identita, byla francouzská pravicová Národní fronta, *Front National* (dále FN). Principy diskurzivní strategie FN začaly být přejímány ostatními evropskými pravicovými stranami. Pro tyto pravicové strany s populistickou rétorikou je jedním z ústředních témat politického diskurzu imigrace jakožto příčina široké škály negativních socioekonomických jevů.⁴

Předmětem této práce je analyzovat imigrační diskurz francouzské Národní fronty a jeho charakteristické rysy. Cílem práce je odpovědět na otázku, jakým způsobem strana ve svém diskurzu využívá odkazů na různá témata. Kromě uvození do kontextu práce poskytuje také kritiku relevantní literatury. Metodologii je věnována samostatná (první) kapitola. Druhá kapitola pak obsahuje interpretaci výsledků vlastního výzkumu, v závěru pak shrnutí klíčových poznatků vyplývajících z kvantitativního i kvalitativního měření. Výstupem výzkumu je zodpovězení stanovené otázky a poskytnutí přehledu o charakteru současného imigračního diskurzu francouzské Národní fronty.

---

¹ Hans-Georg Betz, Xenophobia, „Identity politics and Exclusionary Poulism in Western Europe“, in *Fighting identities: Race, Religion and Ethno-nationalism*, eds. Leo Panitch and Colin Leys (London 2003), 193 – 195.

² Lene Hansen, *Security as Practice: Discourse Analysis and the Bosnian War* (London 2006), 1-11.

³ Slavoj Žižek, „The Spectre of Ideology“, in *Mapping Ideology*, ed. Slavoj Žižek (London/New York 1994), 3., Betz, *Xenophobia*, 195 – 196.

⁴ *Ibid.*, 196 – 197.

Národní fronta a imigrace

Národní fronta byla založena v roce 1972. V čele s předsedou Jeanem-Marie Le Penem její popularita postupně rostla, v roce 2002 se dokonce Jean-Marie Le Pen dokázal dostat do druhého kola prezidentských voleb proti Jacquesovi Chirakovi. V roce 2011 zastoupila v úřadu předsedy strany Le Pena jeho dcera, Marine Le Penová. S příchodem nového lídra vykazuje strana snahu distancovat se od radikálně pravicových, v dnešních demokraciích odsuzovaných, tendencí a svůj diskurz zaměřuje spíše na politicky atraktivní témata rezonující v kontextu hospodářské krize. Charakter strany se tak proměňuje z extrémně pravicového na populistický pravicový. Le Penová se současnou ideologickou linií slavila nebývalý úspěch během prezidentských voleb v roce 2012, kdy v prvním kole získala podporu téměř 18 %. Bezprecedentní úspěch slavila FN dále v evropských volbách v roce 2014, kdy získala podporu bezmála 25 % a obsadila tak poměrně významnou část mandátů v Evropském parlamentu.⁵

Jedním z klíčových témat na agendě FN je otázka imigrace. Francie byla a je historicky důležitým centrem imigrace. Významné imigrační toky, zejména od druhé poloviny dvacátého století, jsou spojeny především s francouzskou koloniální politikou. Většina imigrantů tedy pochází z oblasti Magrebu či Blízkého a Středního Východu. Přestože nezanedbatelnou část tvoří také imigranti ze zemí Evropské unie, jedním z klíčových prvků politického diskurzu FN je zejména rozdílnost lidí přicházejících z oblastí muslimského světa. V rétorice FN nejsou imigranti přicházející z těchto oblastí kvůli kulturním odlišnostem schopni asimilace, filosofie multikulturalismu je pro FN pouze rezignací na jejich integraci, *komunitarizace*⁶, neboli utváření uzavřených imigrantských komunit, dokazuje integrační selhání a je předzvěstí nebezpečných etnických a náboženských konfliktů.⁷

---

⁵ Boris Maneti, „Européennes 2014“, *Le Nouvel Observateur*, 26. 5., 2014, staženo 20. 3., 2015, <http://tempsreel.nouvelobs.com/politique/elections-europeennes-2014/20140526.OBS8488/europeennes-qui-a-vote-fn.html>.

⁶ Typický francouzský termín, který vznikl v souvislosti s přítomností početných imigrantských komunit a jejich důsledků na území Francouzské republiky.

⁷ Jocelyne Cesari, „Islam in France: The Shaping of a Religious Minority“, in *Muslims in the West, from Sojourners to Citizens*, ed. Yvonne Haddad-Yazbek (Oxford 2002), 36 – 38., Samuel Laurent, „7 idées reçues sur l'immigration et les immigrés en France“, *Le Monde*, 16. 12., 2014, staženo 20. 3., 2015, http://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2014/08/06/sept-idees-recues-sur-l-immigration-et-les-immigres_4467506_4355770.html., Teun A. Van Dijk, „Political discourse and racism: Describing Others in Western parliaments“, in *The language and politics of exclusion: Others in discourse*, ed. Stephen Harold Riggins (New York, 1997), 57 – 61., Jean-Yves Le Gallou et Philippe Olivier, *Immigration: Le Front national fait le point* (Paris, 1992), 19 – 21.

Ve své rétorické strategii se FN nicméně distancovala od prostého explicitně xenofobního či fašistického diskurzu, což jí umožnilo rozšířit elektorát.⁸ Za zacílení zejména kulturní odlišnost, tedy na islám a muslimskou komunitu, přišla s diskurzivní strategií založenou na jakési nové formě rasismu – *kulturně-diferencialistického*⁹ rasismu, který stojí na konstruktivní jedinečnosti a důležitosti vlastní kulturní identity. Na jednu stranu apeluje FN na ochranu křesťanských a demokratických hodnot, ale na stranu druhou, paradoxně, ve vztahu k muslimské imigraci se reálná politika FN odvolává na *laïcité*, striktní oddělení státní a církevní moci.¹⁰

Růst popularity FN a neúspěch jejích politických konkurentů jej zastavit jasně demonstruje, že strategie získávání politické přízně FN je velmi úspěšná.¹¹ Otázkou zůstává, co přesně je příčinou úspěchu FN. Zde může sehrávat důležitou roli právě politický diskurz konstruující svébytnou formu reality, což umožňuje utvářet a ovlivňovat veřejné mínění, také prezentovat svou politiku jako nejvhodnější, a získat tak politickou moc. Význam diskurzu neboli výkladu skutečnosti, nesmí být podceňován. Jak již bylo řečeno, diskurz je předpokladem politické akce a proto má i klíčovou roli v produkci a reprodukci rasismu a diskriminace. Ta je navíc umocňována nerovným přístupem jednotlivých sociálních skupin k veřejnému diskurzu. Politické elity mají privilegium poskytovat oficiální definice a výklady skutečností, což konstituuje nerovnosti mezi sociálními skupinami.¹²

Cílem této práce je analyzovat diskurz francouzské Národní fronty jakožto klíčový nástroj politického úspěchu. Otázka imigrace je beze sporu jedním z centrálních témat veřejného politického diskurzu FN. Rétorika FN s imigrační tematikou proto poskytuje velké množství výzkumného materiálu. Tato práce operuje s diskurzem s imigrační tematikou a jejím cílem je ukázat, jakým způsobem FN využívá odkazů na imigraci samotnou, ale také identifikovat ostatní tematiky a způsoby, jak je odkazů na ně v imigračním diskurzu FN využíváno.

---

⁸ Dominique Schnapper, „Le Discours du Front national“, *Commentaire* 24 (1996), 667, dostupné na http://www.commentaire.fr/pdf/articles/1996-3-075/1996-3-075_5p_0139_art1.pdf, Monica Colombo et John Richardson, *Identité nationale et insécurité dans le discours anti-immigration: une analyse de la propagande visuelle du Front national* (Academia, 2012), 2 – 5.

⁹ Betz, *Xenophobia*, 198 – 203.

¹⁰ *Ibid.*, 203 – 205.

¹¹ Pierre-André Tagieff, *Du diable en politique. Réflexions sur l'antilepénisme ordinaire*, (Paris, 2014), 214 – 220.

¹² Hansen, *Security as Practice*, 1 – 11, Van Dijk, *Political Discourse and Racism*, 31 – 35, 61 – 62.

Kritika literatury

Prvním autorem zásadního významu, který začal pracovat s pojmem *diskurs*, byl Michel Foucault, podle kterého formuje diskurz určitý řád reality a je prostředkem vidění této reality. Vnímání skutečnosti je ale zároveň diskurzem omezeno. Foucaultova analýza se věnuje především obsahu výroků, než vlastnostem textu jako takového. Foucaultova práce základním dílem inspirující autorů zabývajících se diskurzem a jeho analýzou. Autor nicméně nepředložil definitivní metodu diskurzivní analýzy a dílu bývá vyčítána přílišná abstraktnost.¹³

Na Foucaulta navazující poststrukturalistka, dánská politoložka Lene Hansenová, ve svém díle *Security as Practice* předkládá propracovanější výklad metody diskurzivní analýzy. První část díla je věnována teoretickému rámci, ve kterém vysvětluje základní pojmy jako „diskurz“ či „identita“ a jejich význam, který zasazuje do fungování politické praxe. Druhá část je konkrétní diskurzivní analýzou rétoriky spojené s Bosenskou válkou.¹⁴

Od devadesátých let vzniklo množství dalších děl o využití diskurzivní analýzy a jejích metod v sociálních vědách, například Wetherellová, Taylorová a Yates či Wodaková a Meyer, jejichž dílo je zasvěceno zejména kritické diskurzivní analýze a její aplikaci v politologii a mezinárodních vztazích, nebo Fairclough nabízející detailní metody kritické diskurzivní analýzy, zkoumající vztah diskurzu a politické moci. Hledáme-li relevantní literaturu v českém prostředí, přehledný nástin charakteristik různých typů diskurzivní analýzy nabízí Vít Beneš v kapitole *Diskurzivní analýza* v knize Petra Druláka, *Jak zkoumat politiku*.¹⁵

Co se týče politické rétoriky v souvislosti s otázkou imigrace, je nutné zmínit v první řadě dílo nizozemského politologa Van Dijka. Ten ve svém díle z roku 1993, *Political discourse and racism: Describing Others in Western parliaments*, rozebírá diskurzivní strategie, kterých využívají političtí aktéři ke konstrukci negativního obrazu určitých společenských skupin, zejména imigrantů. Tato diskurzivní manipulace má za cíl zvyšovat politický potenciál politického aktéra a může vést k distancování od většinové společnosti až exkluzi určité skupiny z národní komunity. Ještě širší pohled na využívání

¹³ Vít Beneš, „Diskurzivní analýza“, in *Jak zkoumat politiku*, ed. Petr Drulák (Praha 2008), 105 – 107.

¹⁴ Lene Hansen, *Security as Practice: Discourse Analysis and the Bosnian War* (London, 2006).

¹⁵ Margaret Wetherell, Stephanie Taylor, Simeon Yates, *Discourse Theory and Practice* (London, 2001) et *Discourse as Data* (London, 2001), Ruth Wodak, Michael Meyer, *Methods of Critical Discourse Analysis* (London, 2001), Norman Fairclough, *Language and Power*, (London 2001), Vít Beneš, „Diskurzivní analýza“, in *Jak zkoumat politiku*, ed. Petr Drulák (Praha 2008).

jazyka jako prostředku pro politicko-sociální vyloučení poskytuje soubor studií editovaný Rigginsem *The language and politics of exclusion: Others in discourse*, který obsahuje i Dijkův příspěvek.¹⁶

Dalším zdrojem osvětlujícím roli diskurzu v konstituování identit v populistické politice západní Evropy je sbírka esejů předních světových badatelů z oboru editovaná Panitchem a Leysem, *Fighting identities: Race, Religion and Ethno-nationalism*. Zejména část Hanse-George Betze, *Xenophobia, Identity politics and Exclusionary Poulism in Western Europe*, věnovaná procesu sociálního vyloučení a vyvolání nesnášenlivosti vůči komunitě v důsledku populistické rétoriky.¹⁷

V konkrétním případě francouzské imigrace, především historií imigrace a jevy s ní spojenými se do hloubky zabývá přední francouzský historik Gérard Noiriel ve svém díle *Immigration, antisemitisme et racisme en France (XIXe – XXe siècle)*.¹⁸

Specificky na muslimskou imigraci ve Francii se zaměřuje Jocelyne Cesariová v knize *Islam in France: The Shaping of a Religious Minority*.¹⁹

Existují početná díla zkoumající obecně rétoriku pravice v souvislosti s otázkou imigrace, stejně jako díla rozebírající charakteristické rysy a politické strategie stran jako je francouzská Národní fronta. Okruh dostupné literatury se nicméně zmenšuje, hledáme-li práci zabývající se konkrétním případem Národní fronty a diskurzivní analýzou jejích výstupů. Na toto téma dosud jedinou vydanou ucelenou studií je analýza diskurzu zakladatele strany, Jeana-Marie Le Pena. Dílo *Le Pen, les mots: analyse d'un discours d'extrême-droite* od Soucharda, Wahnicha, Cuminalové a Wathierové z roku 1998 je ucelenou analýzou diskurzu Národní fronty, přesněji jejího lídra. Autoři analyzují pomocí kvalitativních i kvantitativních metod veřejné výstupy Le Pena a identifikují charakteristické rysy jeho rétoriky, včetně výzkumu dopadu diskurzivních strategií na realitu, konkrétně při volbách. Stéphane Wahnich a Cécile Alduyová vydali v únoru 2015

---

¹⁶ Teun A. Van Dijk, „Political discourse and racism: Describing Others in Western parliaments“, in *The language and politics of exclusion: Others in discourse*, ed. Stephen Harold Riggins (New York, 1997).

¹⁷ Hans-Georg Betz, „Xenophobia, Identity politics and Exclusionary Poulism in Western Europe“, in *Fighting identities: Race, Religion and Ethno-nationalism*, eds. Leo Panitch and Colin Leys (London 2003).

¹⁸ Gérard Noiriel, *Immigration, antisemitisme et racisme en France (XIXe-XXe siècle)* (Paris 2007).

¹⁹ Jocelyne Cesari, „Islam in France: The Shaping of a Religious Minority“, in *Muslims in the West, from Sojourners to Citizens*, ed. Yvonne Haddad-Yazbek (Oxford 2002).

dílo *Marine Le Pen prise aux mots*, kde analyzují nový diskurz FN za předsednictví Le Penové. Jejich dílo jsem nicméně neměla k dispozici.²⁰

V českém prostředí odborné veřejnosti existují díla s tematikou krajní pravice, popřípadě obecných rysů její rétoriky, nicméně neexistuje dílo analyzující konkrétně současný imigrační diskurz francouzské Národní fronty.

Metodologie

Diskurzivní analýza je inovativní přístup ke zkoumání politiky a politických textů. Vychází z předpokladu, že jazyk jako takový je klíčovým nástrojem reálné politiky. Text tedy není v tomto aspektu pouhým prostředníkem informací, ale má sám o sobě hodnotu a neopomenutelný význam. Diskurzivní analýza se nezabývá vztahem diskurzu (textu či projevu) a reality, nýbrž zkoumá, jakým způsobem diskurz konstruuje obrazy reality.²¹

Diskurzivní analýzu nevnímejte jako pevně stanovenou metodologii zkoumání textu. Jedná se spíše o relativně širokou škálu přístupů. Varianty diskurzivní analýzy zahrnují skupiny různých metod. Cílem diskurzivní analýzy je identifikace strategií konstrukce identit, obrazů skutečností, což umožňuje lepší pochopení hierarchických politických a sociálních vztahů.

Diskurzivní analýze jakožto jednomu z přístupů zkoumání politicko-sociální reality může být vytýkáno opomíjení reálných faktorů ovlivňujících politickou realitu a neschopnost přesně vysvětlovat příčinnost (kauzalitu) ve vztazích různých politicko-sociálních jevů.²² Cílem diskurzivní analýzy není nicméně ani studium diskurzu jakožto příčiny, ani zkoumání jeho reálných důsledků. Nejedná se o přístup vysvětlující, ale interpretační. Cílem diskurzivní analýzy je pochopit, jak je v praxi vytvářen význam jako takový.²³

Kvantitativní analýza politického diskurzu je jednou z cest, jak porozumět jeho významu a uchopit využívané rétorické strategie či klíčové rysy diskurzu. Pakliže operujeme s velkým množstvím textu, je vhodné při analýze využít nejen kvalitativních, ale také kvantitativních metod. Za aplikování vhodné metodologie lze zpřesnit výsledky

---

²⁰ Maryse Souhard, Stéphane Wahnich, Isabelle Cuminal, Virginie Wathier, *Le Pen, les mots* (Paris 1998), Stéphane Wahnich, Cécile Alduy, *Marine Le Pen prise aux mots* (Paris 2015).

²¹ Beneš, *Diskurzivní analýza*, 92 – 93.

²² *Ibid.*, 120 – 121.

²³ *Ibid.*, 104 – 110.

výzkumu. Kvantitativní metoda tzv. lexikometrie, spočívá v měření četnosti určitých slov. Cílem této kvantitativní metody je objektivizovat výzkum. Interpretace výsledků nemůže být nikdy považována za čistě objektivní, nicméně data, na kterých je tato interpretace založena objektivní jsou. Cílem práce je interpretovat tato data v sociopolitickém kontextu současného dění a v kombinaci s kvalitativní metodou identifikovat klíčové rysy a strategie využívané ve zkoumaném diskurzu FN.

Typ textu, se kterým pracuji, je tzv. komuniké. Komuniké je oficiální, předem promyšlený výstup funkcionářů strany, který je určený široké veřejnosti. Komuniké může být chápáno jako komentář či reakce na určité události, a také vyjádření názoru nebo postoje k určitým tématům nebo událostem Národní fronty. Cílem komuniké je vytvořit vztah veřejnosti ke společenským hodnotám a tématům, a to v souladu s ideologií strany. Komuniké jsou proto ideálními texty pro zkoumání ideologické linie, oficiálních postojů a cílů politického subjektu. Zkoumám imigrační diskurz FN, proto pracuji s komuniké definovanými klíčovým slovem *imigrace*. Komuniké jsou pravidelně publikována na oficiálních stránkách strany.²⁴

I přes rozmanitost autorů se FN drží stále společné diskurzivní linie. Tato linie se nicméně vyvíjí v čase, a diskurz strany v jednotlivých časových úsecích inklinuje k různým tématům.

Za důležitý milník v imigračním diskurzu FN práce považuje teroristický útok na redakci pařížského karikaturistického magazínu *Charlie Hebdo* v lednu 2015, který měli na svědomí pachatelé s nefrancouzským původem. Tato, ve francouzské historii bezprecedentní událost, vzbudila ve Francii vlnu intenzivních emocí a debat na témata bezpečnosti, svobody a v neposlední řadě imigrace. Tento měsíc tedy zakončuje zkoumaný korpus textů, který se odvíjí od konce ledna 2015 tři roky do minulosti, tedy do roku 2012. Ten je rokem prezidentských voleb a zároveň prvním celým rokem, kdy strana publikuje veškeré své výstupy online. Počínaje lednem 2012 tedy vyčerpá výzkum téměř všechna na oficiálním webu online dostupná komuniké na téma „imigrace“. Jedná se o korpus čítající celkem 85 komuniké. *Imigrace* je ze skupiny padesáti klíčových slov užívaných pro

---

²⁴ Oficiální stránky FN, kategorie *komuniké*, dostupné na <http://www.frontnational.com/categorie/communiqués/> (staženo 1. 5. 2015).

klasifikaci komuniké strany na jejich oficiálních stránkách prvním nejužívanějším slovem. To potvrzuje, že imigrace je centrálním tématem politického diskurzu FN.²⁵

Co se týče metod, které práce využívá, jedná se, jak již bylo zmíněno, o kombinaci kvantitativního a kvalitativního přístupu. Kvantitativní metoda, kterou tato práce využívá, spočívá, za využití vhodného softwaru, v počítání určitých klíčových slov. Pro tyto účely slouží program *Calculis*²⁶. *Calculis* má několik výhod. Jedná se o volně dostupný software jednoduchým ovládáním. Pro získání seznamu slov seřazených podle četnosti výskytu stačí vložit text do určeného okna a zadat příkaz. Důležité je, že tento software poskytuje informace o četnosti užití všech slov a umožňuje tak získat objektivní celistvý obraz o charakteru diskurzu FN. Jinými slovy, nefunguje na principu vyhledávání četnosti slov zadaných uživatelem, tudíž nedochází k přizpůsobování výsledků výzkumu hypotézám výzkumníka. Další významnou výhodou je, že se jedná o program francouzského původu, proto nedochází ke zkreslení v důsledku nerozpoznaných slov s apostrofem či francouzskou interpunkcí.

Komuniké ve zkoumaném korpusu jsem seřadila chronologicky. Za použití programu *Calculis* jsem vygenerovala seznam obsahující přesné údaje o četnosti využití všech slov, které celý korpus obsahoval. Po odfiltrování všech irelevantních slov jako například členy a nevhodné slovní druhy zbyl seznam slov relevantních, tedy plnovýznamových podstatných jmen. Tato slova se dala podle významu klasifikovat do několika kategorií. Konkrétně se jedná o významové kategorie slov souvisejících s tématikami *imigrace a zahraničí, ohrožení a boj, evropská politika, vnitropolitická rivalita a ekonomika*. Z každé kategorie jsem vybrala několik nejdůležitějších klíčových slov, jejichž frekvenci zkoumám v závislosti na čase. Pracuji s korpusem textů z let 2012-2015. Jedná se tedy o tři roky imigračního diskurzu. Aby bylo možno efektivněji sledovat výkyvy ve využití odkazů na jednotlivá témata v průběhu času, je vhodné rozdělit tříleté časové období na více než tři jednoleté celky. Z toho důvodu rozdělují časová období na šest úseků po šesti měsících, což umožňuje zřetelnější interpretaci v kontextu sociopolitického dění. Konkrétně se jedná o období: únor 2012 – červenec 2012, srpen 2012 – leden 2013, únor 2013 – červenec 2013, srpen 2013 – leden 2014, únor 2014 – červenec 2014, srpen 2014 – leden 2015.

---

²⁵ Ibid.

²⁶ Kalkulačka slov a znaků v textu, dostupné na <http://calculis.net/compteur-de-mots> (staženo 10. 2. 2015).

Kritériem pro výběr klíčových slov byla vyšší frekvence využití těchto slov. Vynechala jsem tedy slova, která se v celém korpusu vyskytovala ve velmi malé míře a jejich použití může být tedy označeno jako spíše nahodilé. Měření četnosti výskytu klíčových slov v jednotlivých časových úsecích umožní zmapovat, vedle absolutního počtu využití jednotlivých termínů, také relativní počet využití a tedy popularitu slov z výše zmíněných významových kategorií v závislosti na čase a ukázat tak trendy využívání různých soci-politických témat v diskurzu FN v závislosti na čase.

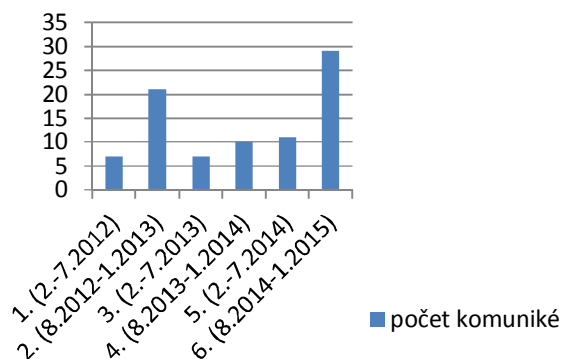
Kvalitativní metoda spočívá detailním individuálním zkoumání kontextu, ve kterém se zkoumaná klíčová slova vyskytují. To umožňuje analyzovat zejména postoje komunikátora k určitým sociopolitickým tématům a jiným sociopolitickým subjektům.

Všechny texty využitě v této práci jsou z francouzského originálu přeloženy autorem práce a všechny tabulky a grafy jsou rovněž vyhotoveny autorem, a to na základě dat sesbíraných na oficiálních webových stránkách francouzské Národní fronty.²⁷

Analýza imigračního diskurzu Národní fronty

Imigrace je jedním z ústředních témat politického diskurzu Francouzské Národní fronty. Na následujících stránkách práce charakterizuje imigrační diskurz strany z různých aspektů a poskytuje tak detailní informace o počtech komuniké, určitých klíčových slovech a tématech v imigračním diskurzu FN v závislosti na čase, o kontextech. Zvláštní pozornost je věnována odkazům na islámský fundamentalismus za účelem zjištění, jestli, popřípadě jakou, hrají odkazy na něj v imigračním diskurzu FN roli.

Následující graf a tabulka demonstrují kolísání počtu výstupů strany v jednotlivých časových obdobích.

časové období	1.	2.	3.	4.	5.	6.
počet komuniké	7	21	7	10	11	29

²⁷ Oficiální stránky francouzské Národní fronty: www.frontnational.com (staženo 2. 1. 2015).

Graf a tabulka ukazují počet komuniké z celkového korpusu čítajícího 85 komuniké v jednotlivých časových obdobích. Z grafického znázornění i z tabulky je evidentní, že počet komuniké s imigrační tematikou ve vztahu k jednotlivým časovým úsekům nepravidelně osciluje. Je patrné, že počet textů v prvním, třetím, čtvrtém a pátém období byl spíše nižší, průměrně 8,75 komuniké za jeden šestiměsíční úsek. Naopak druhé a šesté období jsou specifická, oproti již zmíněným čtyřem obdobím, výrazně vyšším množstvím publikovaných komuniké, které odpovídá průměrně 25 textům za šestiměsíční úsek. Tyto výchyly v četnosti publikace komuniké jsou způsobeny tím, že v některých obdobích byla tematika imigrace pro FN důležitější než jiná sociopolitická témata, a proto strana publikovala výrazně vyšší počet textových výstupů.

V konkrétních případech druhého období by mohla být důvodem vyšší produkce komuniké rozsáhlá politicko-společenská debata na téma integrace Romů. Zejména v tomto období totiž Francie zaznamenala problémy s romskými komunitami, které, nezačleněny do společnosti, se ilegálně utábořily na okrajích některých měst. Odezva na tyto problémy byla pak jasně patrná ve vládní politice.

V případě šestého období by příčinou pro vysokou četnost komuniké mohla být eskalace politického dění na Blízkém východě, zejména v souvislosti s teroristickou organizací Islámského státu. V neposlední řadě je také nutné zmínit teroristický útok na redakci karikaturního magazínu Charlie Hebdo spáchaný islamisty nefrancouzského původu. Tato politická atmosféra je sama o sobě živnou půdou pro konstrukci hrozeb plynoucích z imigrace ve Francii nebo pro rezonanci negativních komentářů o otevřenosti hranic a svobodě pohybu.

Strana tedy měla v těchto časových úsecích více podnětů, na které svými texty reagovala, ať už se jednalo o vyjadřování nesouhlasného postoje s vládní politikou, přímou kritiku ostatních politických aktérů či stigmatizaci imigrace obecně.

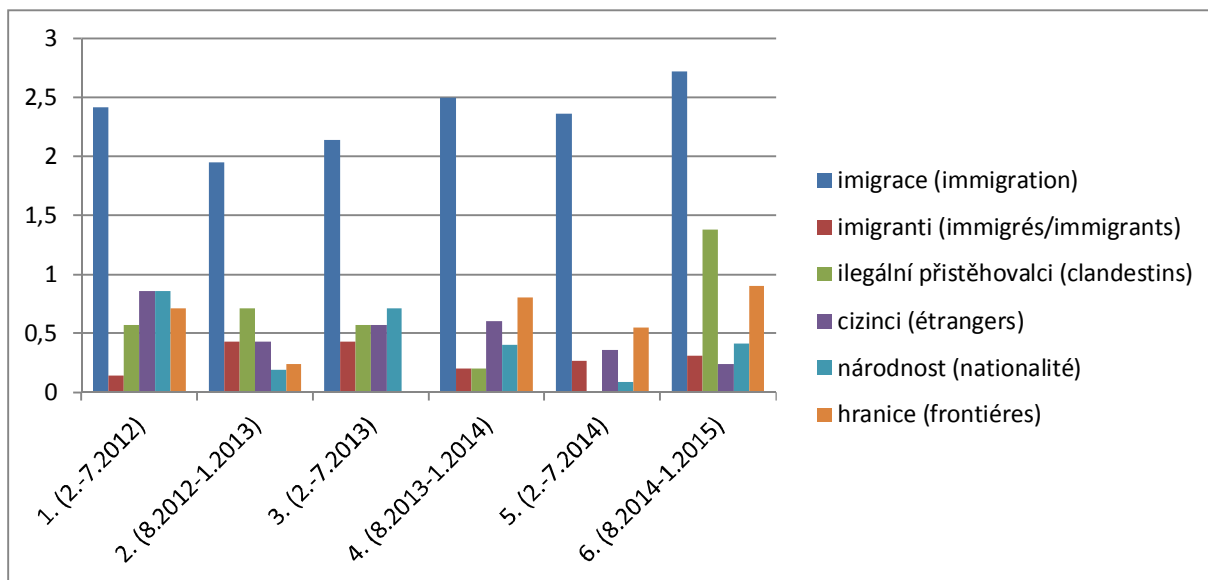
Na následujících stránkách práce prezentuje výstupy kvantitativního a kvalitativního měření. Klíčová slova v tabulkách jsou výrazy z důležitých významových kategorií, které se v imigračním diskurzu FN objevují. Konkrétně se jedná o významové kategorie definovatelné slovy „imigrace“, „ohrožení a boj“, „Evropa“, „vnitropolitická rivalita“ a „ekonomika“. Každá tabulka a graf budou interpretovány odděleně, celkové shrnutí výzkumu poskytne závěr práce.

Role imigrační tematiky v diskurzu francouzské Národní fronty

Následující tabulka ukazuje absolutní počet nejdůležitějších klíčových slov z významové kategorie výrazů označujících imigraci, cizince či cizí prostředí.

KLÍČOVÁ SLOVA	JEDNOTLIVÁ ČASOVÁ OBDOBÍ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
imigrace	17	41	15	25	26	79
imigranti	1	9	3	2	3	9
ilegální přistěhovalci	4	15	4	2	0	40
cizinci	6	9	4	6	4	7
národnost	6	4	5	4	1	12
hranice	5	5	0	8	6	26

Graf znázorňuje průměrný počet klíčových slov na jedno komuniké v časových obdobích.

Relativní údaje v grafu ukazující průměrný počet klíčových slov na jedno komuniké umožňují získat konkrétnější představu o frekvenci využití těchto slov. Není žádným překvapením, že imigrační diskurz FN obsahuje slova nesoucí významy spojené s vnějším

prostředím častěji než slova spadající do ostatních významových kategorií. Samotný výraz *imigrace* je například obsažen v každém komuniké. Abychom ale jasně viděli intenzitu užití tohoto termínu, je vhodné vydělit absolutní počet výskytů slova v časovém období počtem komuniké v onom časovém období. Výsledná hodnota bude užitečná zejména pro kontrastování frekvencí klíčových slov z jiných významových kategorií.

Je evidentní, že slovo *imigrace* je nejčastěji užívaným klíčovým slovem. Vyskytuje se průměrně od necelých dvou až po více než dva a tři čtvrtě slova v průměru na jedno komuniké²⁸. Je viditelné, že hodnota výskytů samotného slova *imigrace* v průběhu všech časových období jemně nepravidelně osciluje mezi necelými dvěma až dvěma a půl výskyty a svého vrcholu téměř dva a tři čtvrtě výskytu dosahuje v šestém období. Důvodem zvýšení intenzity využití tohoto termínu v posledním období by mohl být fakt, že ostatní vnitřní politicko-společenské otázky byly v té době zastíněny důležitějším zahraničně-politickým děním. Konkrétně by se mohlo jednat zejména o kontinuální zločiny páchané IS a identifikace islamisty z Francie mezi katy syrských vojáků, teroristický útok na redakci karikaturního magazínu *Charlie Hebdo*, na židovský obchod *Hyper Cacher* a vraždu v *Montroque* spáchané osobami nefrancouzského původu, a v neposlední řadě implementace evropské azylové politiky do francouzského práva. Tyto vnější podněty jsou pravděpodobně jednak důvodem nejintenzivnější produkce komuniké v porovnání s ostatními obdobími a také příčinou intenzity využití slova. Strana využila kontextu soudobého dění a zaměřila svůj kritický diskurz právě proti imigraci. Rezonance intenzivního anti-imigračního diskurzu s pocitem ohrožení vyvolaným jednak rétorikou samotné strany, ale i mediálním diskurzem může straně přinést zisk politického potenciálu. Dalším trendem pozorovatelným v tabulce a grafu je nárůst frekvence využití slova „ilegální přistěhovalci“ (*clandestins*) taktéž v posledním období. Zatímco využití tohoto slova v prvních pěti obdobích zřídka překročilo průměr 0,6 slova na komuniké, v pátém období se průměrná hodnota dokonce rovnala nule, v šestém období průměrná hodnota vystoupala na téměř 1,4 tedy dvojnásobek hodnoty z období druhého, která byla nejvyšší z prvních pěti období. Efektem, který využití tohoto slova vytváří, je odsouvání *imigrace* za hranice povoleného a tudíž akceptovatelného, což potvrzuje úvahu, že v posledním období byl anti-imigrační diskurz nejintenzivnější. Dále je možné si všimnout trendu využití slova

---

²⁸ Krátký text obsahující zřídka více než 300 slov

„cizinci“ (*étrangers*), jehož průměrná hodnota využití naopak postupně klesala, od téměř 0,9 v začátku až k 0,24 v posledním období. Více než trojnásobný pokles neutrálního výrazu v kontextu opačného trendu dvojnásobného nárůstu negativně konotovaného výrazu „ilegální přistěhovalci“ může být chápán jako demonstrace radikalizace rétoriky vůči imigraci, kdy byl v průběhu času neutrální výraz postupně nahrazen výrazem negativním.

Výsledný, přestože ne tak markantní, nárůst využití je patrný i v případě slov specifikujících vnitřní prostředí, hranice (*frontière*) a národnost (*nationalité*). Tento trend potvrzuje, že v posledním období je pozorovatelná nejvýznamnější vyhraněnost vůči prostředí vnějšmu.

Následující tabulka shrnuje četnost výskytu přídavných jmen užívaných ve spojení s imigrací. Asociovaná přídavná jména se dají klasifikovat do několika významových kategorií (v tabulce velkými písmeny), které obsahují výrazy vyjadřující ilegalitu a velikost imigrace, ohrožení související s imigrací či národnostní charakter.

asociovaná přídavná jména	počet výskytů
ILEGALITA	
ilegální	64
VELIKOST	
masivní	43
nekontrolovaná	8
divoká	3
exponenciální	1
průmyslová	1
OHROŽENÍ	
související s ohrožením	9
anarchická	1
katastrofická	1
ruinující	1
destabilizující	1
NÁRODNOSTI	
alžírská	1
afro-magrebská	1
romská	1
EKONOMIKA	
oportunistická	1

V diskurzu FN se imigrace vyskytuje téměř výlučně s negativní konotací. Ve zkoumaném korpusu se typicky slovo „imigrace“ vyskytuje v kontextech jako například „*Nekontrolovaná anarchická imigrace je velmi nákladná pro národní komunitu*“²⁹, nebo „*Je potřeba zastavit imigraci a podporovat národní jednotu. Tím začíná veškerá politika asimilace*“.³⁰ Dále, asociovaná přídavná jména by se dala klasifikovat do několika významových kategorií. Jednak kategorie slov evokujících ilegalitu imigrace, která je nejvýznamněji zastoupena. Druhou nejvýraznější kategorií asociovaných přídavných jmen je skupina vyjadřující rozměr imigrace. Diskurz FN obsahuje mnoho přídavných jmen označujících imigraci především za masivní a nekontrolovatelnou. Méně výrazný je aspekt ohrožení, jehož původcem v diskurzu FN imigrace je. Obraz imigrace jako příčiny ohrožujícího nebezpečí je konstruován explicitním spojováním imigrace s nebezpečím, anarchií, katastrofou či destabilizací. Velmi zřídka se v diskurzu objevují asociace s konkrétními národnostmi. Je zajímavé, že ekonomický aspekt imigrace je v diskurzu FN takřka úplně pominut.

Obecně řečeno, diskurz FN vyobrazuje imigraci, obrazně, jako rozsáhlou zhoubnou epidemii, která se vymkla kontrole a vzbuzuje tak strach z ohrožení francouzského národa. Problém imigrace slouží v diskurzu pro jednoduché vysvětlení problémů, kdy je imigrace ustavena jako evidentní příčina velmi komplexních politicko-sociálních problémů jako je kriminalita či nezaměstnanost. V tomto aspektu vyjádření velmi abstraktní, nepodložená relevantními daty. Obvyklá argumentační strategie spočívá v předložení nějakého podkladového, často irelevantního, faktu a následné generalizaci či zkrácení a konstrukci hrozby. Pro demonstraci, například komuniké z 6. 2. 2014 je uvozeno tvrzením, že tisk odtajnil zamýšlený vládní plán týkající se otázky imigrace. Text neuvádí zdroj této informace a neprodleně přináší výčet možných katastrofálních opatření jako je „rozsáhlá výuka arabštiny“ či „přepisování francouzské historie“ se závěrem, že se

---

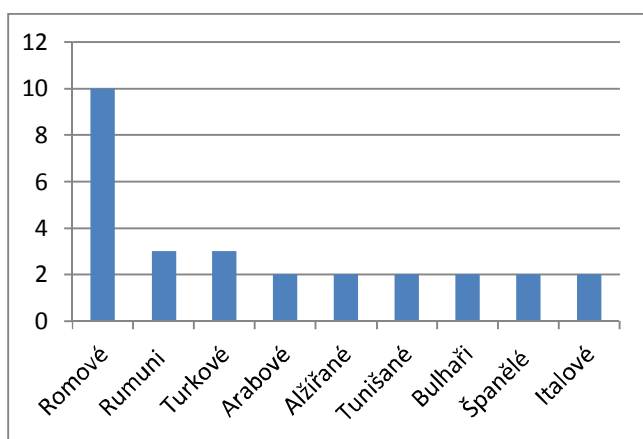
²⁹ Eric Domard, *Schengen: Valls aux ordres de Bruxelles*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/schengen-valls-aux-ordres-de-bruxelles/>

³⁰ Front National, *Feuille de route sur l'intégration : la désintégration nationale et républicaine encore renforcée !*, 12. 2. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/feuille-de-route-sur-lintegration-la-desintegration-nationale-et-republicaine-encore-renforcee/>.

nakonec „Francouzi budou muset přizpůsobit menšinám“, a že dojde k „rozkladu národní identity“.³¹

Přestože se jedná o nepodložené závěry, strana touto diskurzivní strategií zveličuje, pokud ne dokonce vytváří, z imigrace skutečně závažnou politickou otázku. Následně se pasuje do role jediné strany, která je schopna nabídnout řešení tohoto, bezpochyby částečně vykonstruovaného, problému a získává tak politický potenciál, neboť vyvolání pocitu ohrožení společnosti je alarmující stav vyžadující okamžité politické řešení.

Zkoumáme-li poměrné zastoupení příslušníků odlišného etnického původu či národnosti, explicitní označení konkrétních národností je v imigračním diskurzu FN velmi vzácné. Absolutní počet výskytů pojmenování jednotlivých národností v celém zkoumaném korpusu je zaznamenán v následujícím grafu.

Z grafu je patrné, že nejčastěji byli v diskurzu explicitně zmiňováni Romové. V celém korpusu se toto slovo vyskytuje desetkrát a převyšuje tak všechna ostatní slova označující národnosti, z nichž jsou zastoupeni Rumuni, Turkové, Arabové, Alžíráné, Tunisané, Španělé, Bulhaři, Italové. Explicitní využití názvů národností je ale v těchto případech, soudě podle velmi nízké četnosti, spíše nahodilé. Častější zmiňování Romů v diskurzu FN napovídá, že termínu bylo využíváno s určitou pravidelností a záměrem. Přestože Romové zdaleka nejsou největší komunitou, Francie se ve zkoumaném období

³¹ Marion Maréchal-Le Pen, *Avec la feuille de route sur l'intégration, les Français devront désormais s'assimiler aux immigrés*, 6. 2. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/avec-la-feuille-de-route-sur-lintegration-les-francais-devront-desormais-sassimiler-aux-immigres/>.

potýkala s problémy týkajícími se právě této komunity jako celku, konkrétně s problémem táboření Romských komunit na okrajích měst a neúspěšného začlenění do společnosti. V tomto období byla dokonce vyvinuta snaha veřejných orgánů o odsunutí Romů z území Francouzské republiky.³²

Zatímco v jednotlivých případech aktuálních společenských otázek, jako například opakovaných teroristických akcí, nebylo možné pojmenovat jako pachatele či původce problémů komunitu jiné národnosti jako celek, v případě Romů této generalizaci nestály v cestě výraznější překážky. Protože se tedy v případě problematických předměstských tábořišť jednalo o početné skupiny náležející k Romské komunitě, Národní fronta reagovala na tyto podněty, opakovaně upozorňovala na problém jako na otázku týkající se celé komunity. Z tohoto důvodu se slovo ve zkoumaném korpusu opakuje vícekrát než jiná slova pojmenovávající cizí národnost. Přesto nelze nicméně vyvodit, že Romové jsou v diskurzu FN vnímáni jako významný nepřítel. Pro tento soud se použití slova nevyznačuje výjimečnou četností a důvod využití souvisí s okolnostmi.

Lze tedy říci, že strana se svým diskurzem velmi kriticky vymezuje vůči imigraci, ze které konstruuje závažnou hrozbu, nicméně se prakticky vyhýbá konkrétnímu pojmenování původců problémů, např. etnických skupin.

---

³² „L'intégration des Roms mise à l'épreuve“, *Libération*, 15. 8. 2012, staženo 20. 3. 2015, dostupné na http://www.liberation.fr/societe/2012/08/15/l-integration-des-roms-mise-a-l-epreuve_839918., „Campements illicites: le laissez-faire ne résout rien“, *Libération*, 13. 8. 2012, staženo 20. 3. 2015, dostupné na http://www.liberation.fr/societe/2012/08/13/campements-illicites-le-laisser-faire-ne-resout-rien_839576., Guillaume Stoll, „9 questions sur la situation des Roms en France“, *L'Obs*, 26. 9. 2013, staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://tempsreel.nouvelobs.com/societe/20130925.OBS8312/9-questions-sur-la-situation-des-roms-en-france.html>.

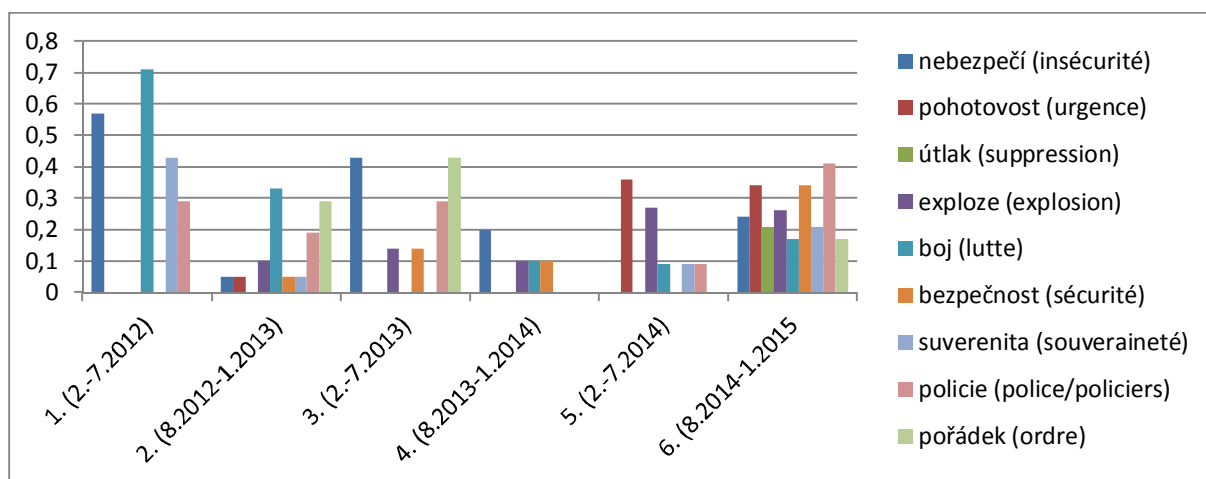

Tématika ohrožení a boje v imigračním diskurzu Národní fronty

Následující tabulka a graf ukazují četnost využití klíčových slov spadajících do významové kategorie seskupující slova vyjadřující ohrožení a boj. Slova spadající do této významové kategorie jsou v diskurzu FN elementem propůjčujícím údernost.

KLÍČOVÁ SLOVA	JEDNOTLIVÁ ČASOVÁ OBDOBÍ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
nebezpečí	4	1	3	2	0	7
pohotovost	0	1	0	0	4	10
útlak	0	0	0	0	0	6
exploze	0	2	1	1	3	8
boj	5	7	0	1	1	5
bezpečnost	0	1	1	1	0	10
suverenita	3	1	0	0	1	6
policie	2	4	2	0	1	12
pořádek	0	6	3	0	0	5

Graf: průměrný počet jednotlivých klíčových slov na jedno komuniké

Z grafu je patrné, že v prvních pěti obdobích nebyla klíčová slova z kategorie termínů vyjadřujících *ohrožení a boj* využívána systematicky jako celek. V prvním období je

pozorovatelný trend zvýšeného využití slov „nebezpečí“ a „boj“. Toto zvýšení může logicky souviset s teroristickým útokem v židovské škole v Toulouse v březnu 2012. Strana v tomto období využila aktuálního dění a aplikovala rétoriku s akcentem na vyvolání pocitu ohrožení společnosti a nutnou aktivní odezvu. V kontextu tragické události pak mohla taková rétorika v tomto období vyznívat legitimněji než v jiná období.

Podle této logiky by měl být podobný trend pozorovatelný i v posledním období, kdy došlo k teroristickému útoku na redakci karikaturistického magazínu Charlie Hebdo. V tomto období není nicméně pozorovatelný výraznější výskyt jednotlivých klíčových slov. Při vysvětlení je nutné vzít v potaz fakt, že k útoku došlo, na rozdíl od prvního časového úseku, až na konci zkoumaného období, takže strana neměla tolik prostoru přizpůsobit rétoriku dané události. Nepozorujeme tedy, jak již bylo řečeno, prudký nárůst četnosti jednoho či dvou termínů, nicméně v porovnání se všemi předešlými obdobími je patrné, že v posledním období došlo k postupnému nárůstu četnosti klíčových slov, která v předešlých obdobích byla používána velmi málo či vůbec. Pakliže bychom tedy neuvažovali o klíčových slovech jako o oddělených termínech, ale jako o celku, poslední období by bylo v tomto aspektu v porovnání s ostatními, co do celkového počtu slov souvisejících se stavem ohrožení a boje, nejvýznamnější. Důvodem takové proměny rétoriky může být politicko-bezpečnostní pozadí posledního časového úseku. V kontextu existence a eskalace zločinů Islámského státu i identifikace bojovníků z Francie je tento časový úsek pro Francii obdobím, kdy i vágní formulace o ohrožení a nutnosti obrany nacházejí odezvu.

Typickým kontextem, ve kterém se slova z této významové kategorie vyskytují, je například: „*Boj proti ilegální imigraci a podpora národní jednoty je nezbytným předpokladem pro veškerou politiku asimilace.*“³³ či „*Efektivnímu boji proti zločineckým sítím, které jsou důsledkem ilegální imigrace, předchází znovunalezení naší teritoriální suverenity.*“³⁴ Z této kategorie nejčastěji užívané slovo, *nebezpečí/ohrožení*, Slova s nejvyšší četností využití, „nebezpečí“ se v diskurzu FN vyskytuje téměř výlučně ve spojení „*nebezpečí evidentně související s imigrací*“ a v drobných obměnách této formy.

---

³³ Front National, *Feuille de route sur l'intégration : la désintégration nationale et républicaine encore renforcée !*, 12. 2. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/feuille-de-route-sur-lintegration-la-desintegration-nationale-et-republicaine-encore-renforcee/>.

³⁴ Nicolas Bay, *Grâce au laxisme, sept milliards de dollars par an aux réseaux de passeurs clandestins !*, 13. 10. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/10/grace-au-laxisme-sept-milliards-de-dollars-par-an-aux-reseaux-de-passeurs-clandestins/>.

Nebezpečí se v tomto kontextu nejčastěji vyskytuje ve spojeních jako *explodující nebezpečí* či *rostoucí nebezpečí*.

V rétorice strany je tedy slovo nebezpečí, obrazně řečeno, téměř synonymem slova imigrace, neboť se v diskurzu vyskytuje v naprosté většině případů ve spojení s imigrací. Slovo nebezpečí tedy v tomto smyslu evidentně přispívá k negativní konotaci imigrace jako takové.

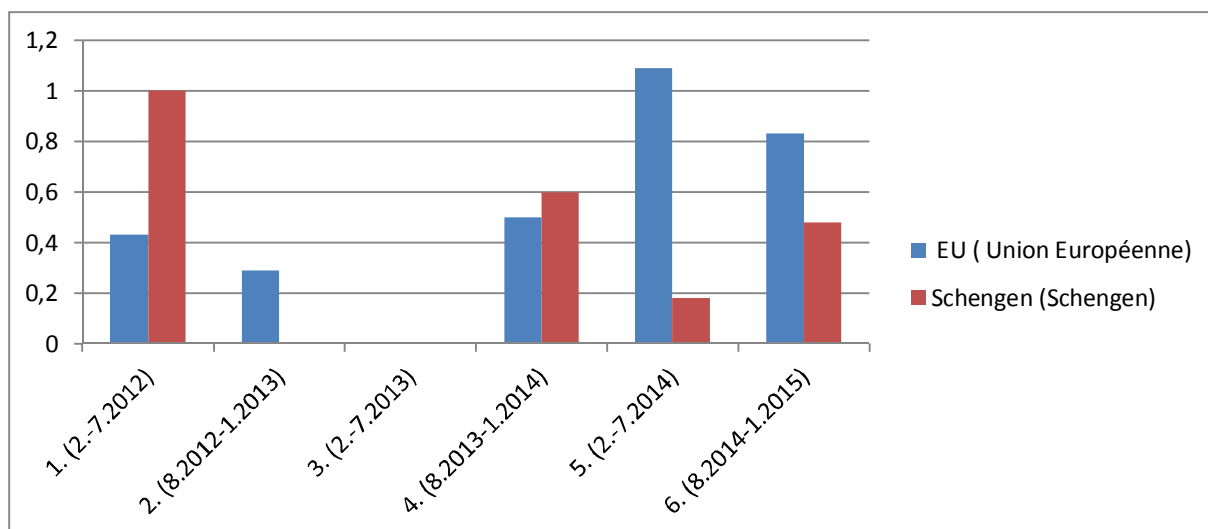
V rétorice strany tedy ohrožení a nebezpečí úzce souvisí s imigrací, dokonce je s ní v příčinném vztahu. Tématika nebezpečí či ohrožení a boje je spolu s tematikou imigrace využívána ke konstrukci obrazu nebezpečného, strach vzbuzujícího okolního světa. Jeho hrozbám může francouzská společnost čelit, podle rétoriky strany, pouze za pomoci samotné Národní fronty, která je jediným prozřetelným politickým hráčem schopným boje za bezpečí obyčejných Francouzů.

Evropa optikou Národní fronty

Následující graf a tabulka demonstrují četnost využití termínů spadajících do významové kategorie obsahující termíny související s evropskou politikou, dalším ústředním tématem populistického diskurzu FN, která je známá pro svůj kritický postoj k evropské integraci.

KLÍČOVÁ SLOVA	JEDNOTLIVÁ ČASOVÁ OBDOBÍ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
EU	3	6	0	5	12	24
Schengen	7	0	0	6	2	14

Graf: průměrný počet jednotlivých klíčových slov na jedno komuniké

Evropská tematika je jedním z ústředních motivů diskurzu strany. V některých obdobích proto lze vysledovat relativně vysokou frekvenci četnosti užití slov s evropskou tematikou, zejména konkrétně *Evropská unie* či *Schengen*.

Konkrétně v prvním období může být vyšší frekvence užití klíčového slova *Schengen* vysvětlena částečně kampaní před prezidentskými volbami na jaře 2012 a parlamentními volbami, při které se strana kriticky vymezovala vůči Schengenu jakožto

„dohodám, které vystavily Francii nekontrolovatelné anarchické imigraci“³⁵. Tato strategie tedy mohla za daných politických okolností straně pomoci získat politický potenciál v konkrétní podobě přízně nacionalistických voličů. Strana také kriticky reagovala na projev tehdejšího ministra vnitra Manuela Vallse, který v létě 2012 ve svém projevu veřejně rezolutně odmítl jakoukoli možnost jednostranného narušení Schengenských dohod ze strany Francie,³⁶ proto byla frekvence využití slova Schengen v prvním zvýšena.

Dalším pozorovatelným trendem je zvýšená frekvence užívání termínů *Evropská unie* v posledních dvou obdobích. To může souviset jednak s evropskými volbami v květnu 2014, rozhodnutí Soudního dvora EU o finanční podpoře žadatelů o azyl a implementaci evropské azylové politiky do francouzského zákona.³⁷ Strana tedy měla možnost v tomto období využít dění na evropské úrovni přímo souvisejícího s Francií jako prostor pro kritiku Evropské unie a jako možnost demonstrovat nesouhlas s jejími principy a politikou. Naopak ve druhém jsou odkazy na Evropskou unii velmi vzácné, ve třetím období se dokonce nenachází vůbec žádné. Důvodem je pravděpodobně fakt, že dění na evropské úrovni bylo zastíněno vnitropolitickými záležitostmi spojenými především s rozsáhlou diskusí o integraci Romů. Strana tedy v tato období upřednostnila zaměřit imigrační diskurz na vnitřní dění.

Evropská tematika se typicky vyskytuje v kontextech jako například: „*Schengenské dohody vystavily naši zemi nekontrolované anarchické imigraci za vysokou cenu, kterou platí národní komunita.*“³⁸, „*Schengen je vězení, ze kterého je potřeba se dostat ven.*“³⁹,

---

³⁵ Eric Domard, *Schengen: Valls aux ordres de Bruxelles*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/schengen-valls-aux-ordres-de-bruxelles/>.

³⁶ Nicolas Bay, *Immigration clandestine : M. Guéant préfère parler du chiffre des expulsions que de celui des régularisations...*, 26. 1. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/01/immigration-clandestine-m-gueant-prefere-parler-du-chiffre-des-expulsions-que-de-celui-des-regularisations/>, Steeve Briois, *Avec Valls, les distributeurs automatiques de nationalité, c'est maintenant !*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/avec-valls-les-distributeurs-automatiques-de-nationalite-cest-maintenant/>, Eric Domard, *Schengen: Valls aux ordres de Bruxelles*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/schengen-valls-aux-ordres-de-bruxelles/>.

³⁷ „Cour de justice de l'Union européenne: l'allocation aux demandeurs d'asile doit leur permettre de trouver un logement“, *Espoir d'Asile*, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://www.espoirdasile.org/artc/Cour_de_justice_de_l_Union_europeenne_l_allocation_aux_demandeurs_d_asile_doit_leur_permettre_de_trouver_un_logement/599/fr/article/, „Présentation générale de la politique européenne de l'asile“, *Ministère de l'Intérieur*, 5. 11. 2014, staženo 21. 3. 2015, dostupné na <http://www.immigration.interieur.gouv.fr/Asile/Europe-et-asile/Presentation-generale-de-la-politique-europeenne-de-l-asile>.

³⁸ Eric Domard, *Schengen: Valls aux ordres de Bruxelles*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/schengen-valls-aux-ordres-de-bruxelles/>.

„EU, nástroj masivní imigrace a zničení národní suverenity.“⁴⁰ nebo „Imigracionistické šílení EU bude stát Francouze draho.“⁴¹ Evropa je tedy v diskurzu FN zmiňována výlučně v negativním kontextu. Je líčena jako politický aktér omezující suverenitu, vnucující nezodpovědnou politiku, jejíž následky ohrožují francouzskou společnost. Evropská unie je zejména označována za příčinu problémů s imigrací, neboť je to právě ona, kdo, v diskurzu FN, vnucuje Francii ultra-liberální imigracionistická opatření.

---

³⁹ Steeve Briois, *Avec Valls, les distributeurs automatiques de nationalité, c'est maintenant !*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/avec-valls-les-distributeurs-automatiques-de-nationalite-cest-maintenant/>.

⁴⁰ Front National, *Logement des demandeurs d'asile: nouveau coup de force de l'Union Européenne*, 5. 3. 2014, staženo 30. 3. 2014, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/03/logement-des-demandeurs-dasile-nouveau-coup-de-force-de-lunion-europeenne/>.

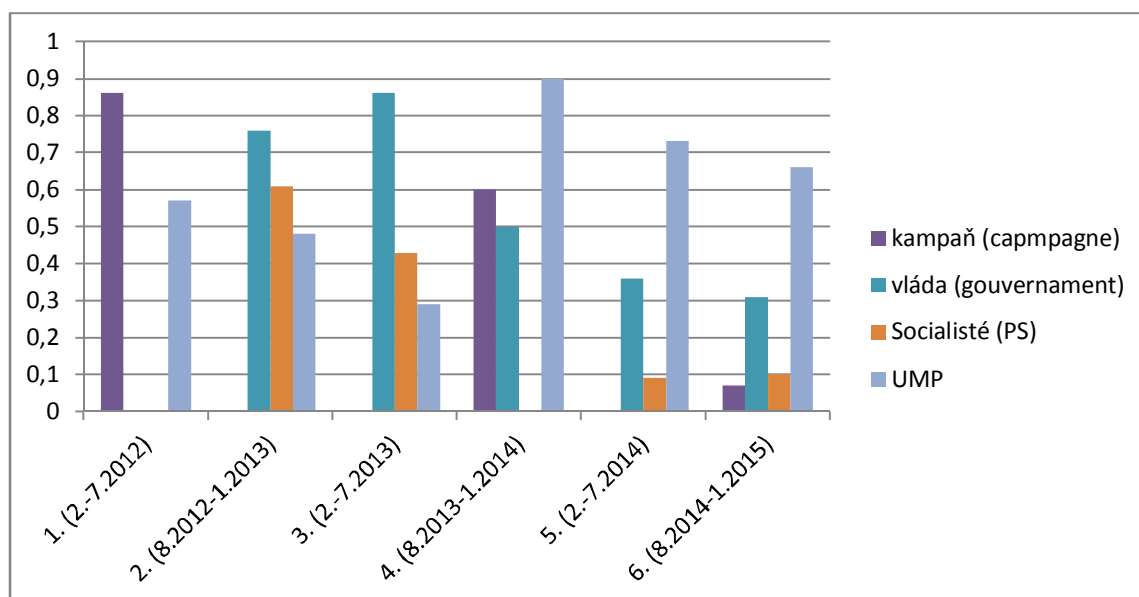
⁴¹ Nicolas Bay, *Régime d'asile européen: vers une nouvelle voie d'immigration massive*, 12. 11. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/11/regime-dasile-europeen-vers-une-nouvelle-voie-dimmigration-massive/>.

Vnitropolitická rivalita v diskurzu Národní fronty

Následující tabulka shrnuje absolutní počet využití slov spadajících do kategorie termínů vyjadřujících vnitropolitický boj. Zapojení tohoto tematického elementu do rétoriky FN je jedním ze způsobů, jak se vypořádat s politickou konkurencí.

KLÍČOVÁ SLOVA	JEDNOTLIVÁ ČASOVÁ OBDOBÍ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
kampaň	6	0	0	6	0	2
vláda	0	16	6	5	4	9
UMP	4	10	2	9	8	19
socialisté	0	13	3	0	1	3

Graf znázorňuje průměrný počet klíčových slov na jedno komuniké.

Ve druhém a třetím období je patrná zvýšená frekvence využití slova *vláda*. Soudě podle četnosti ostatních slov v těchto dvou obdobích je evidentní, že strana v tomto časovém úseku upřednostňovala zaměřit svůj diskurz na vnitřní politiku, konkrétně na kritiku vládních kroků. Od srpna 2012 do července 2013, ale i v dalších obdobích se slovo *vláda* v diskurzu FN typicky objevuje ve spojeních jako například: „*totální nezodpovědnost vlády*“, „*laxní vládní politika*“, „*Vláda nezavádí žádná skutečná opatření, která by mohla nastolit veřejný pořádek*“, „*Vláda si počíná naprosto žalostně*“, „*Vláda si dělá legraci z nezaměstnaných Francouzů*“, „*Vláda se demagogicky pouští do nákladné politiky pro zlepšení života imigrantů*“ Slovo je tedy využíváno výlučně se záměrem kritizovat a poškodit politický profil vlády. Vláda je v diskurzu obviňována jako nezodpovědná, vystavující francouzské občany svými nerozumnými rozhodnutími nebezpečí, neschopna či dokonce neochotna zajistit blaho pro francouzský lid. Vhodnou politiku pak, podle diskurzu, nabízí, na rozdíl od ostatních diskreditovaných politických aktérů, samotná Národní fronta. Tato strategie skutečně mohla straně opět pomoci získat politický potenciál, zejména v kontextu reálné vládní politiky, kdy byla vyvinuta snaha přispět k úspěšné integraci Romů opatřeními jako zvýšení pracovních míst, Akční plán proti rasismu a antisemitismu či Parlamentní mise pro aktivní podíl imigrantů na ekonomickém růstu.⁴²

Co se týče odkazů na politickou konkurenci, je viditelný trend poklesu odkazů na socialistickou stranu a naopak výrazný nárůst počtu odkazů na stranu UMP od čtvrtého období. Tento nárůst pravděpodobně souvisí s návratem charismatického politika Nicolase Sarkozyho do politiky na přelomu léta a podzimu roku 2014, kdy bývalý prezident ohlásil svou kandidaturu na předsednictví strany UMP. Pro Národní frontu se tento moment pravděpodobně jevil jako náhlé posílení politického protivníka, a byl proto spouštěcím mechanismem pro zintenzivnění kritiky UMP v diskurzu. V porovnání s prvními třemi obdobími, kdy se jednalo o běžnou kritiku stran, ať už UMP nebo PS, v dalších třech

---

⁴² „Ayrault annonce un plan d'action contre l'antisémitisme et le racisme“, *Le Parisien*, 10. 9. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.leparisien.fr/societe/ayrault-annonce-un-plan-d-action-contre-l-antisemitisme-et-le-racisme-10-09-2012-2158535.php#xtref=https%3A%2F%2Fwww.google.fr%2F>., „Le gouvernement élargit la liste des emplois“, *Ministère du Travail, de l'Emploi, de la Formation professionnelle et du Dialogue social*, 11. 10. 2012, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://travail-emploi.gouv.fr/actualite-presse,42/communiqués,2138/le-gouvernement-elargit-la-liste,15458.html?amp%25253butm_medium=twitter., „Immigrés âgés Mission d'information parlementaire“, *Le Matin*, 18. 1. 2013, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://www.lematin.ma/express/2013/-Immigres-ages_-Mission-d-information-parlementaire/176836.html.

obdobích je zaznamatelné zvýšení intenzity kritických odkazů na jednotlivce, konkrétně Nicolase Sarkozyho.

Typickými kritickými odkazy na politické protivníky demonstrující evidentní snahu o jejich stigmatizaci je například: „*Francouzi už UMP více nevěří. UMP, straně která příliš lhala, zradila, která jen neustále slibuje a nečiní. Za Sarkozyho explozivně narostla imigrace a Francouzi to nezapomněli.*“⁴³, „*UMP neudělala nic proti masivní imigraci*“⁴⁴ či „*Neschopnost bojovat proti ohrožení a ilegální imigraci jen ukazuje nezájem o francouzský lid, který byl již zrazen UMP i PS, a jehož každodenní utrpení vyžaduje skutečnou rapidní změnu politiky.*“⁴⁵ Obecně lze říci, že odkazy na vládu a politické protivníky jsou využívány výhradně pro stigmatizaci, přímou kritiku a následné poškození veřejného profilu subjektu.

---

⁴³ Florian Philippot, *Droit du sol : Jean-François Copé ressort ses gros sabots électoralistes à quelques mois des élections...*, 22. 10. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/10/droit-du-sol-jean-francois-cope-ressort-ses-gros-sabots-electoralistes-a-quelques-mois-des-elections/>.

⁴⁴ Stéphane Ravier, *Gaudin : L'enfumage pour échapper à ses responsabilités*, 4. 12. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/12/audin-lenfumage-pour-echapper-a-ses-responsabilites/>.

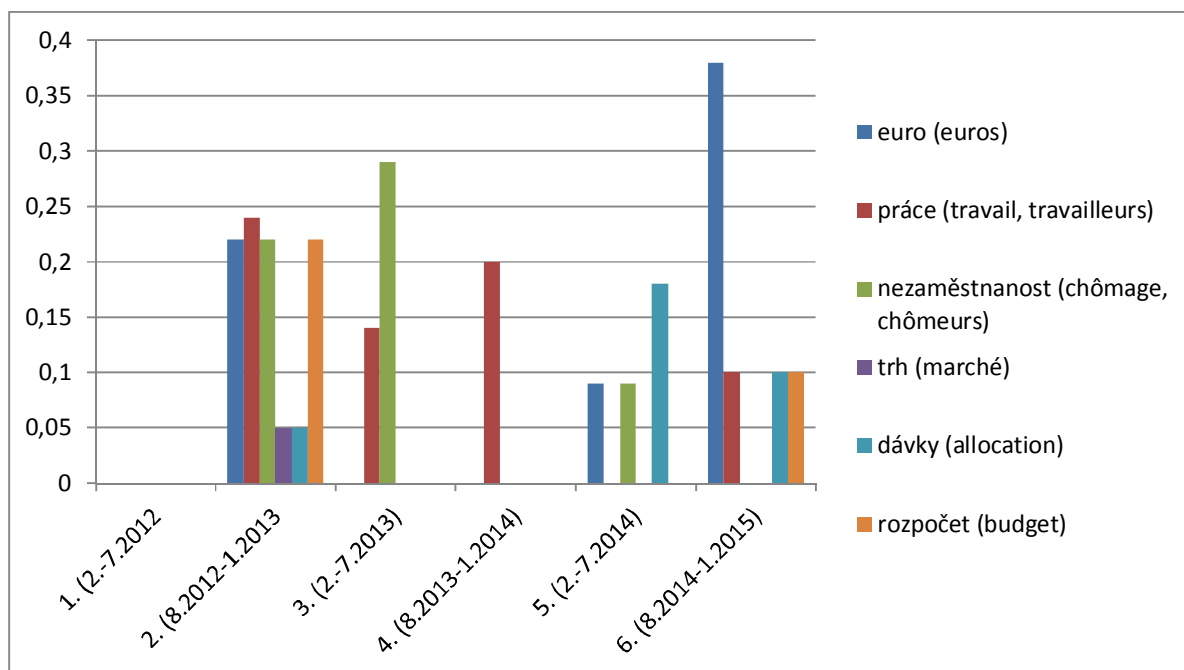
⁴⁵ Nicolas Bay, *Cazeneuve défend les clandestins, le Front National défend les Calaisiens !*, 4. 11. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/11/cazeneuve-defend-les-clandestins-le-front-national-defend-les-calaisiens/>.

Ekonomika jako tématika v imigračním diskurzu Národní fronty

Následující tabulka vyjadřuje absolutní frekvenci využití klíčových slov spadajících do významové kategorie ekonomika, tzn. termínů vyjadřujících hospodářský aspekt imigrace a její důsledky.

KLÍČOVÁ SLOVA	JEDNOTLIVÁ ČASOVÁ OBDOBÍ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
euro	0	5	0	0	1	11
práce	0	8	1	2	0	3
nezaměstnanost	0	5	2	0	1	0
trh	0	1	0	0	0	0
dávky	0	1	0	0	2	3
rozpočet	0	5	0	0	0	3

Graf: průměrný počet jednotlivých klíčových slov na jedno komuniké

Obecně lze říci, že ekonomická tematika se v imigračním diskurzu FN vyskytuje velmi zřídka. Jak je vidět v grafu, i slova s nejvyšší frekvencí užití nedosahují průměrného výskytu ani půl slova na komuniké. Pakliže bychom uvažovali o skupině klíčových slov

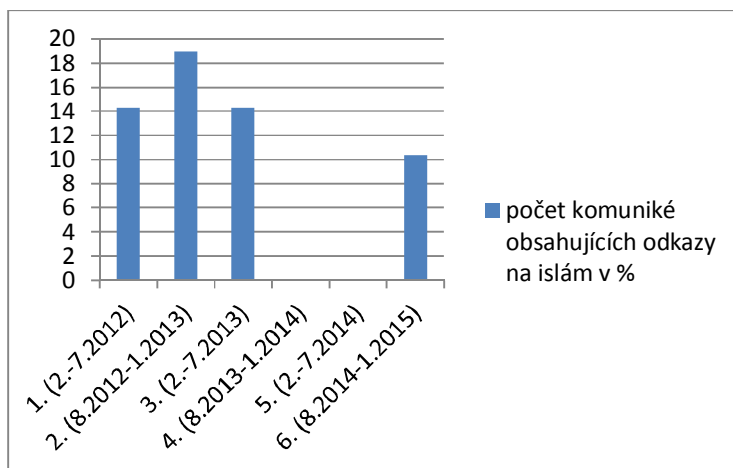
jako o celku, obdobím, kde byla ekonomická tematika nejvýrazněji zastoupena, bylo druhé období. V tomto období dosáhla četnost využití svého vrcholu u slov *práce*, *trh* a *rozpočet* a využita byla i slova *dávky* a *euro*. Druhé období bylo tedy jediným obdobím, ve kterém se vyskytla všechna klíčová slova. Důvodem je již několikrát zmiňovaná problematika integrace Romů v tomto období, zejména ekonomický aspekt, kdy bylo iniciováno zvýšení počtu pracovních míst otevřených Romům.

Viditelný nárůst frekvence využití je pak vidět na slově *euro* v posledním období. Slovo *euro* se vyskytuje výhradně v kontextu informujícím o velikosti finančních výdajů Francie v souvislosti s imigrací. Protože v posledním období byl anti-imigrační charakter diskurzu, jak již bylo demonstrováno, nejintenzivnější, nabízí se vysvětlení, že v tomto období byly také odkazy na „cenu imigrace“ nejčetnější.

V ekonomické rovině diskurzu FN obecně nelze nicméně vyzorovat žádné významné trendy v užívání určitých klíčových slov v závislosti na čase. Tato tematika je, v porovnání s ostatními zkoumanými tématy, v diskurzu nejméně zastoupena, prakticky se nevyskytuje.

Odkazy na náboženský fundamentalismus

Odkazy na náboženský, konkrétně islámský, fundamentalismus poukazující zejména na kulturní odlišnost určitých imigrantských skupin slouží ke kontrastu francouzské národní komunity s imigrantskými skupinami. Graf ukazuje počet procent komuniké, která obsahovala odkazy na fundamentalismus v jednotlivých časových obdobích.

Z grafu je patrné, že celkově se těchto odkazů v imigračním diskurzu FN vyskytuje velmi málo. Je překvapivé, že se tyto odkazy nevyskytují se zvýšenou frekvencí ani v obdobích, kdy Francii zasáhly teroristické útoky, bez pochyby spáchané fundamentalisty. Tento fenomén může být vysvětlen dvěma způsoby. Při zkoumání klíčového tématu *imigrace* a měření četnosti konkrétního pojmenování jednotlivých národností vyšlo, že FN je v tomto aspektu ve svých formulacích velmi vágní. Podle této logiky, kdy se strana vyhýbá konkrétnímu pojmenování oněch původců problémů či nebezpečí je pochopitelné, že by nechtěla fundamentalismus přímo spojovat s imigrací. Motivací by v tomto případě byla snaha vyhnout se nařčení ze zkraslování a politické nekorektnosti. Dalším důvodem nízkého výskytu klíčových slov souvisejících s fundamentalismem v imigračním diskurzu FN je pravděpodobně fakt, že strana má pro tuto tematiku samostatnou kategorii komuniké a dalších výstupů. Pakliže už se tedy odkaz v imigračním diskurzu FN vyskytne, jedná se o záměrné využití. V imigračním diskurzu strany se odkazy na fundamentalismus vyskytují například v kontextu: *Levice a Nicolas Sarkozy zarputile opovrhují snahami Marine Le Penové o pokoření radikálního islámu. Levice zaslepná angelismem odmítá mluvit o*

*skutečných problémech a napadá spojování imigrace s ohrožením, dnes ba dokonce s terorismem, jako zkreslování.*⁴⁶

V první části textu je předmětem radikální islám, který se spojením *snahy o pokoření* evokuje pocit silné hrozby. Ve druhé části se předmět nicméně přesouvá na imigraci a problémy z ní plynoucí. Tento posun vybízí čtenáře ke zjednodušení postavit muslimy na roveň imigrace, která je hrozbou a původcem problémů. Autor připomíná existenci skutečných problémů jako je především terorismus. Za využití spojení *zarputile opovrhují a zaslepená angelismem* diskredituje opozici a legitimizuje vlastní tvrzení, totiž, že skutečné problémy existují a jejich původcem je islám a imigrace.

Dalším kontextem, ve kterém se podobné odkazy vyskytly, byl například úryvek: *Viditelné komunitaristické tendence demonstrují, že se Roubaix stává každým dnem více a více islamistickou enklávou, na čemž má evidentně podíl Parti Socialiste. Socialisté sice mluví o laïcité a integraci, ale je to právě jejich politika, která vede k růstu fundamentalismu a rozkladu francouzského národa.*⁴⁷ Na základě jednoho případu negativní zkušenosti policie s běžnou kontrolou muslimské ženy dochází ke hrubé generalizaci. Jednak dochází k postavení muslimů na roveň islamistům, zadruhé je jedná o jeden případ, nikoli o plošný jev, jak evokují spojení *komunitaristické tendence* a *islamistická enkláva*. V druhé části je diskreditována politicko-ideologická opozice Národní fronty tvrzením, že její politika nepřímo vede alarmujícímu důsledku, totiž *rozkladu francouzského národa*. Validní argument chybí, tento závěr tedy zřejmě vychází pouze z faktu, že Socialistická strana je, na rozdíl od Národní fronty, u reálné moci a tudíž je automaticky zodpovědná za veškeré potenciální negativní společensko-politické jevy.

Na rozdíl od nekompetentních stran FN prozřetelně zná skutečnou příčinu problémů, *islamismus*. V kontrastu s opozičními stranami je jediné FN, nabízející neobvyklé vysvětlení, kompetentní k problémům přistoupit efektivně. Tento postoj demonstruje například úryvek: „*Francouzský lid je bystřejší než politická reprezentace. 65% Francouzů je nakloněno posílení suverenity našeho národa. Dokonce 80% z nich se*

---

⁴⁶ Front National, *Réaction de l'équipe de campagne de Marine Le Pen aux déclarations de Pierre Moscovici, Nicolas Sarkozy et Nathalie Arthaud*, 26. 3. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/03/reaction-de-lequipe-de-campagne-de-marine-le-pen-aux-declarations-de-pierre-moscovici-nicolas-sarkozy-et-nathalie-arthaud/>.

⁴⁷ Steeve Briois, *Contrôle d'une femme intégralement voilée qui tourne mal : Roubaix devient un territoire islamique*, 7. 8. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/08/controle-dune-femme-integralement-voilee-qui-tourne-mal-roubaix-devient-un-territoire-islamique/>.

domnívá, že se islám «snaží vnucovat svůj řád»: poslední studie CEVIPOF ukazuje, že pocity Francouzů jsou v naprostém souladu s plánem, který nabízí Marine Le Penová a Národní fronta.⁴⁸ Studie měřící mimo jiné míru islamofobie je v tomto kontextu brána jako pozitivní důkaz prozřetelnosti Francouzů, kteří vnímají islám jako hrozbu. Slovní spojení *vnucovat řád* se snaží vykonstruovat obraz islámu jakožto náboženství obecně agresivní povahy. Na rozdíl od nekompetentní politické reprezentace je to v diskurzu právě sama FN nabízející vhodné řešení vypořádání se se zákeřnou hrozbou.

Konstrukt pocitu hrozby způsobené muslimskou komunitou je patrný také v tomto kontextu: „Podle dostupných informací bylo londýnské zvěrstvo spácháno ve jménu radikálního islamismu jedinci, kteří chtějí poddat Británii své extremistické ideologii. Je tomu několik let, co Británie přijala ultra-komunitaristický model, který usnadnil zhoubné pučení islamistických mafii. Je to pocit beznaděje a bezmoci, co člověk cítí, když vidí Francii postupně ustupovat od svého republikánského modelu ve prospěch stejného komunitaristického modelu, který znamená dramatické změny ve stávajícím pořádku. Pohroma jménem radikální islamismus udeřila ve více evropských zemích. Odpovědí jí musí být striktní dohled na radikalistická kázání, odeslání radikálních islamistů a radikálních imámů do jejich zemí. Masová imigrace musí být zastavena, zejména protože právě ona je živnou půdou islamistických tendencí.“⁴⁹ Hrozba násilného podřízení Británie islamismu je podle diskurzu FN zapříčiněna tzv. ultra-komunitaristickou politikou, která umožňuje jeho šíření. Francie beznadějně přechází ke stejné politice, která zákonitě přinese následky v podobě nebezpečné hrozby islamistického terorismu. V poslední větě úryvku dává strana indicii, že prvotní příčinou problémů s fundamentalismem je imigrace, která není ultra-komunitaristickou politikou dostatečně regulována. Poslední větou strana nabízí řešení zastavit imigraci a tak i islamismus. Tímto posunem nabízí zjednodušené zkreslené vysvětlení problému, totiž, že imigrace je příčinou islamismu a jeho následků.

Víceméně nahodilý odkaz na islám v úryvku sloužícím zejména k diskreditaci politické konkurence je viditelný například v úryvku: „Islamistický komunitarismus: Madam Morano naráží na následky politiky vlády, které byla 5 let členkou. Nedávná reakce

---

⁴⁸ Steeve Briois, *Etude du CEVIPOF : le peuple français bien plus lucide que ses élites*, 25. 1. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/01/etude-du-cevipof-le-peuple-francais-bien-plus-lucide-que-ses-elites/>.

⁴⁹ Marine Le Pen, *Réaction de Marine Le Pen au drame londonien*, 23. 5. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/05/reaction-de-marine-le-pen-au-drame-londonien/>.

Nandine Morano na rozmáhání komunitarismu ve Francii je opět pouhou součástí strategie UMP, jak se pokusit zbavit zodpovědnosti rozhořčováním se. Francouzi se nenechají naivně oklamat těmito starými praktikami UMP, která se poslušně poddala bruselskému dogmatu. Komunitaristický jed může být zničen jen zavedením silných pragmatických opatření“⁵⁰ Komunitarismus, tedy možný negativní důsledek imigrace, kdy se zahraniční komunita uzavře do sebe a neintegruje do většinové společnosti a leckdy nerespektuje její sociální konvence, je zde vcelku nahodile spojen s islamismem, což v tomto kontextu budí dojem, že fenomén komunitarismu zákonitě souvisí s islamismem. Tato asociace může vést k automatickému spojování problému komunitarismu s islámským náboženstvím jako takovým. Islamistický komunitarismus je zde popisován jako negativní důsledek opoziční politiky a odkaz na něj zde neoddiskutovatelně slouží zejména jako nástroj diskreditace politicko-ideologické opozice Národní fronty.⁵¹

Další odkaz s podobným účelem je evidentní v: *„Nicolas Sarkozy, jehož návrat na politickou scénu je už tak fiasko, přišel s dalšími halasnými projevy na téma imigrace. Napadajíc « zdravotnický turismus », zpochybňujíc principy Schengenu a odsuzujíc fanatický islamismus, se bývalý prezident tvářil, jako by nebyl nikdy předtím u moci. Jenže to všechno, co se dnes snaží kritizovat, jsou právě důsledky, které on sám způsobil“⁵²* Vedle opětovné diskreditace opoziční politiky tento kontext opět staví *fanatický islamismus* do příčinného vztahu s imigrací, respektive pokládá ho za důsledek imigrační politiky vlády, vůči které se FN kriticky vymezuje.

Účel kulturního odlišení a vymezení se vůči muslimské komunitě mají odkazy v reakci na teroristický útok na redakci magazínu *Charlie Hebdo*: *„Tragédie, která zasáhla Francii asi před dvěma týdny, byla skutečným šokem pro všechny spoluobčany. Připomenula Francouzům závažnost islamistické hrozby, která v každém okamžiku sužuje naši zemi. Následné silné emoce, které pocíťoval celý národ, demonstrovaly, že se*

---

⁵⁰ Nicolas Bay, *Communautarisme islamique : Mme Morano découvre les méfaits de la politique du gouvernement dont elle était membre pendant 5 ans*, 20. 8. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/08/communautarisme-islamique-mme-morano-decouvre-les-mefaits-de-la-politique-du-gouvernement-dont-elle-etait-membre-pendant-5-ans/>.

⁵¹ Jean-Michel Belorgey, Nacira Guénif, Patric Simon, „L’usage politique du communautarisme.“ *Mouvements* 38 (2. 2005), staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://www.cairn.info/revue-mouvements-2005-2-page-68.htm>., Emmanuelle Germain, „Le communautarisme: un fantasme plutot qu’une réalité“, *Le Figaro*, 15. 10. 2014, staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://www.lefigaro.fr/actualite-france/2014/10/15/01016-20141015ARTFIG00322-le-communautarisme-un-fantasme-plutot-qu-une-realite.php>.

⁵² Nicolas Bay, *Nicolas Sarkozy et l’immigration : l’impoture saison 3 !*, 22. 10. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/10/nicolas-sarkozy-et-limmigration-limpoture-saison-3/>.

*Francouzi nehodlají poddat strachu a hrůze, kterou chtějí vyvolat fundamentalisté. Z tohoto národního sjednocení proti islamistickému barbarství, z národního sjednocení za Francouzskou republiku, musí vzejít plodná debata, která by posunula naši společnost vpřed. Nadšení nesmí opadnout. Francouzi nedoufají pouze v redefinici politiky boje proti teroristickým hrozbám. Čekají od nás, že budeme schopni přijít s veřejnou politikou, která by zabránila růstu islamistického fundamentalismu, násilí, kterému jsou naši spoluobčané každodenně vystavováni, a která by zacelila fraktury v naší společnosti. Reakcí na tato dramata, společenské fraktury a násilí nesmí být pouhé oddělené debaty na témata imigrace, komunitarismu, laicité a zahraniční politiky. Tato témata jsou propojená jedno s druhým, musejí se všechna stát srdcem národní debaty, kterou navrhuji. Toto je jedinečná příležitost přehodnotit politická rozhodnutí, která nebyla povětšinou předmětem nového zvážení po dobu desetiletí.“⁵³Po skutečně šokujícím teroristickém útoku na redakci karikaturistického magazínu Charlie Hebdo byla reakce obsahující více odkazů na islamismus očekávatelná. V tomto kontextu je důležitý kontrast vnitřního prostředí národního státu s nebezpečným vnějším prostředím, konkrétně kontrast několikrát využitého slova *Francouzi*, které stojí v protikladu slova *islamisté/fundamentalisté*. Tyto dvě skupiny se nicméně nemusí vzájemně nutně vylučovat. Podobný kontrast je pozorovatelný ve slovních spojeních *Francouzská republika*, které kontrastuje se spojením *islamistické barbarství*. Tímto kontrastem je evokována hodnotová a kulturní rozdílnost západního a muslimského světa. Ve zbytku úryvku Marine Le Penová apeluje na kolektivní zodpovědnost politické třídy vůči vlastnímu lidu, na odpovědnost za bezpečí *francouzského národa*. Potenciální ohrožení národní bezpečnosti je tématem s významným rezonančním potenciálem, díky kterému je možné získat značnou pozornost. V kontextu reálné teroristické hrozby tedy tento projev o národní bezpečnosti mohl straně pomoci získat významný politický potenciál.*

Pakliže bychom měli shrnout, jakým způsobem je odkazů na fundamentalismus využíváno v imigračním diskurzu strany, z předchozích úryvků originálních textů obsahujících odkazy na fundamentalismus je patrné, že odkazů na náboženský radikalismus je využíváno se dvěma cíli. Prvním je politická diskreditace politicko-ideologické opozice

---

⁵³ Marine Le Pen, *Marine Le Pen sollicite un débat national après les attentats*, 20. 1. 2015, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2015/01/marine-le-pen-sollicite-un-debat-national-apres-les-attentats/>.

Národní fronty. Strana konstruuje její obraz jakožto neschopné politické reprezentace, která svou nezodpovědnou politikou vystavuje francouzský národ fundamentalistické hrozbě. Součástí této strategie je i využití některých novotvarů, zejména nejednou využitý termín *angelismus*. *Angelismem* je označována, podle jména německé kancléřky, proevropská politika. Tuto politiku ale FN považuje za pouhý důsledek *evropského diktátu* a symbol omezování suverenity Francie, proti čemuž se strana snaží bojovat.

Dalším je stigmatizace imigrace a islámu. V prezentovaných úryvcích je patrné významové posunutí a zkreslení tím způsobem, že v diskurzu FN je fundamentalismus prezentován jako důsledek imigrace a také staven na roveň islámu jako náboženství. Fundamentalismus nicméně nemusí být nutně v příčinném vztahu ani s imigrací ani s islámem. V takových případech se jedná o nepřesné generalizující označení, které poškozují jednak sociální skupinu všech imigrantů i sociální skupinu všech muslimů.

Závěr

Kvantitativní a kvalitativní výzkum imigračního diskurzu francouzské Národní fronty z let 2012-2015 ukázal několik klíčových trendů. Zaprvé, v posledním pololetí, tedy srpen 2014 – leden 2015, zkoumaného časového úseku bylo publikováno nejvíce výstupů s imigrační tematikou a anti-imigrační charakter byl nejsilnější právě v tomto období, což je pravděpodobně zapříčiněno jednak implementací evropské imigrační politiky, vůči které se FN negativně vymezovala a dále eskalací zločinů páchaných v souvislosti s existencí teroristické organizace Islámského státu, které byly přímo či nepřímo spojeny také s francouzskou bezpečností.

Na základě kvantitativní analýzy korpusu lze dále říci, že imigrační diskurz FN se dotýká zejména klíčových tématik *imigrace: cizinci a cizí prostředí, ohrožení a boj, Evropa, vnitropolitická rivalita a ekonomika*. Četnost odkazů na jednotlivé tematiky záleží na aktuálním sociopolitickém dění, v závislosti na kterém osciluje.

Hlavní tematika, imigrace, se nepřekvapivě objevuje s téměř čistě negativní konotací, nejčastěji ve spojení s přídavnými jmény vyjadřujícími ilegalitu. Ofenzivní charakter rétoriky, která vykresluje imigraci jako nezákonnou a neakceptovatelnou, postupně sílí a nejintenzivnější je v posledních šesti měsících zkoumaného časového úseku. Velmi často je slovo imigrace také spojováno s přídavnými jmény asociujícími obrovské

rozměry imigrace, což vyvolává dojem nekontrolovatelné hrozby. Imigrace je rovněž zmiňována v kontextu s nebezpečím a ohrožením. Zajímavé nicméně je, že přídavná jména vyjadřující ekonomický aspekt imigrace takřka chybí.

Co se týče poměrného zastoupení pojmenování konkrétních jednotlivých problematických skupin imigrace, v tomto ohledu je rétorika strany velmi vágní. Lze říci, že se v diskurzu strana vyhýbá explicitnímu jmenování jednotlivých národností. Zkoumaný korpus sice několik přímých odkazů na národnostní skupiny obsahuje, velmi malé množství těchto odkazů však značí, že užití je spíš nahodilé, nikoli strategické. Součástí strategické konstrukce negativního obrazu imigrace jako takové je také využití odkazů na náboženský fundamentalismus. Ty mají funkci intenzivní stigmatizace imigrace. Za využití odkazů na náboženský fundamentalismus strana kontrastuje bezpečné vnitřní prostředí národního státu s nebezpečným vnějším prostředím. Dále se dopouští generalizací a výsledkem je vykonstruovaný příčinný vztah mezi imigrací a fundamentalismem, terorismem, komunitarismem. Zkreslování také vede k postavení islámu na roveň islamismu. Odkaz na náboženský fundamentalismus tedy vy výsledku slouží ke konstrukci dojmu intenzivní hrozby, což otevírá možnost napadení vlády či politické konkurence Národní fronty pro nedostačující obrannou politiku. Zmíněné politické subjekty jsou tak v diskurzu FN diskreditovány a samotná Národní fronta je, v kontrastu k nim, prezentována jako politický subjekt nabízející vhodná řešení a odpovídající východiska.

Tématika ohrožení a boje se vyskytuje téměř výlučně ve spojení s cizinci a staví imigraci do příčinného vztahu s ohrožením francouzského národa. Tato tematika je jako celek nejvýznamněji zastoupena rovněž v posledním pololetí.

Důležitým tématem v diskurzu FN je také Evropa, přesněji řečeno Evropská unie a Schengenský prostor, které jsou v diskurzu FN prezentovány jako příčiny masové imigrace, z ní plynoucích problémů, a jako nástroje zničení francouzské národní suverenity. Tato tematika je důležitá během parlamentních a zejména během evropských voleb, kdy se strana kritikou evropské politiky vymezuje vůči ostatním politickým subjektům.

Ekonomický aspekt v imigračním diskurzu FN prakticky chybí. Přesná ekonomická data by umožnila poskytnout přehled o reálných cenách imigrace, které Francie platí, nicméně takové odkazy se v diskurzu FN prakticky nenachází. Důvodem je pravděpodobně fakt, že reálná data by nebyla dostatečně dramatická a nevykreslovala imigraci jako akutní

hrozbu. Z tohoto důvodu upřednostňuje strana využívání vágnějších populistických hesel a tématik, které jí umožní získávat politický potenciál.

At' už skrze odkazy na cizince a cizí prostředí, explicitní odkazy na nebezpečí, Evropu, vnitropolitický boj či ekonomické důsledky imigrace, diskurzivní strategie se stále točí kolem motivu ohrožení. Ohrožení Francouzské republiky a jejích hodnot, ohrožení francouzského národa. Politické elity FN se odvolávají na nevyhnutelný národní úpadek, oslabení státu, ztrátu suverenity, ztrátu kontroly a usilují o vyvolání pocitu ohrožení národní identity v důsledku proměny společnosti způsobené rostoucím podílem cizinecké populace. Stav ohrožení národní identity, suverenity a základních hodnot jako svoboda, garance práv a pořádku je dramatický stav volající po urgentním zásahu. Tento diskurzivní motiv vyvolává nacionalistické cítění a má potenciál získat pozornost široké veřejnosti a médií. Konstrukce hrozby umožňuje legitimizaci nacionalistických politických kroků a zároveň diskreditaci politických protivníků Národní fronty, kteří nejsou, podle jejího diskurzu, schopni nabídnout východiska z krizové situace. At' už opodstatněně či nikoli, FN je pak, díky své rétorice, vnímána jako jediný ochránce národních zájmů a tedy jako jediná kompetentní politická strana nabízející vhodná řešení.

Summary

The French National Front's immigration discourse analysis from 2012 – 2015 showed that the anti-immigration militant character was strongest during the last six months of the period. This could be caused by the European immigration policy implementation into the French law and also by the fear of the Islamic State menace which constitutes a significant threat to French security.

The main themes emerging in the French National Front's discourse are *Foreigners and Alien Environment*, *Emergency and Combat*, *Political Competition*, *European Union* and *Economics*. The link frequency to those themes depends on the current affairs.

Immigration itself appears almost only in a negative context. The word „immigration“ is in the majority of cases connected to the words expressing its illegality and its magnificence. The economic aspect adjectives are not noticeable almost at all.

The party avoids to be explicit in terms of naming the concrete nationalities in the discourse. A part of the discourse strategy is linking to the religious fundamentalism. The Muslim community contrasts, in the immigration discourse, with the French one. Using generalization and distortion of reality the party uses the links to Islamism to stigmatize the Muslim community.

Emergency and Combat appears in connection with immigrants who are to be seen as a menace to the French nation.

The European Union is also one of the key subjects of the discourse. It is described as a means of mass immigration and therefore a menace to the French sovereignty. The EU links are noticeable especially during the European elections in spring 2014.

The economic aspect of immigration is missing. The reason could be that, in fact, the exact data would not show immigration as a great menace with the real dramatic impact on the national budget. The notion of immigration as a threat to France would not be therefore any significant.

In spite of the approached themes variety in the National Front's immigration discourse, one motive is common for the rhetoric as a whole. The motive of a menace, which allows the party to discredit the political competitors and emphasize the party's own credibility.

Bibliografie

PRAMENY

Bay, Nicolas. *Cazeneuve défend les clandestins, le Front National défend les Calaisiens !*, 4. 11. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/11/cazeneuve-defend-les-clandestins-le-front-national-defend-les-calaisiens/>.

Bay, Nicolas. *Communautarisme islamique : Mme Morano découvre les méfaits de la politique du gouvernement dont elle était membre pendant 5 ans*, 20. 8. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/08/communautarisme-islamique-mme-morano-decouvre-les-mefaits-de-la-politique-du-gouvernement-dont-elle-etait-membre-pendant-5-ans/>.

Bay, Nicolas. *Grâce au laxisme, sept milliards de dollars par an aux réseaux de passeurs clandestins !*, 13. 10. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/10/grace-au-laxisme-sept-milliards-de-dollars-par-an-aux-reseaux-de-passeurs-clandestins/>.

Bay, Nicolas. *Immigration clandestine : M. Guéant préfère parler du chiffre des expulsions que de celui des régularisations...*, 26. 1. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/01/immigration-clandestine-m-gueant-prefere-parler-du-chiffre-des-expulsions-que-de-celui-des-regularisations/>.

Bay, Nicolas. *Nicolas Sarkozy et l'immigration : l'imposture saison 3 !*, 22. 10. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/10/nicolas-sarkozy-et-limmigration-limposture-saison-3/>.

Bay, Nicolas. *Régime d'asile européen: vers une nouvelle voie d'immigration massive*, 12. 11. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/11/regime-dasile-europeen-vers-une-nouvelle-voie-dimmigration-massive/>.

Briois, Steeve. *Avec Valls, les distributeurs automatiques de nationalité, c'est maintenant !*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/avec-valls-les-distributeurs-automatiques-de-nationalite-cest-maintenant/>.

Briois, Steeve. *Contrôle d'une femme intégralement voilée qui tourne mal : Roubaix devient un territoire islamique*, 7. 8. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/08/controle-dune-femme-integralement-voilee-qui-tourne-mal-roubaix-devient-un-territoire-islamique/>.

Briois, Steeve. *Etude du CEVIPOF : le peuple français bien plus lucide que ses élites*, 25. 1. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/01/etude-du-cevipof-le-peuple-francais-bien-plus-lucide-que-ses-elites/>.

Domard Eric. *Schengen: Valls aux ordres de Bruxelles*, 26. 7. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/07/schengen-valls-aux-ordres-de-bruxelles/>.

Front National, *Feuille de route sur l'intégration : la désintégration nationale et républicaine encore renforcée !*, 12. 2. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/feuille-de-route-sur-lintegration-la-desintegration-nationale-et-republicaine-encore-renforcee/>.

Front National, *Feuille de route sur l'intégration : la désintégration nationale et républicaine encore renforcée !*, 12. 2. 2014, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/feuille-de-route-sur-lintegration-la-desintegration-nationale-et-republicaine-encore-renforcee/>.

Front National, *Réaction de l'équipe de campagne de Marine Le Pen aux déclarations de Pierre Moscovici, Nicolas Sarkozy et Nathalie Arthaud*, 26. 3. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2012/03/reaction-de-lequipe-de-campagne-de-marine-le-pen-aux-declarations-de-pierre-moscovici-nicolas-sarkozy-et-nathalie-arthaud/>.

Front National. *Logement des demandeurs d'asile: nouveau coup de force de l'Union Européenne*, 5. 3. 2014, staženo 30. 3. 2014, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/03/logement-des-demandeurs-dasile-nouveau-coup-de-force-de-lunion-europeenne/>.

Le Pen, Marine. *Marine Le Pen sollicite un débat national après les attentats*, 20. 1. 2015, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2015/01/marine-le-pen-sollicite-un-debat-national-apres-les-attentats/>.

Le Pen, Marine. *Réaction de Marine Le Pen au drame londonien*, 23. 5. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/05/reaction-de-marine-le-pen-au-drame-londonien/>.

Maréchal-Le Pen, Marion. *Avec la feuille de route sur l'intégration, les Français devront désormais s'assimiler aux immigrés*, 6. 2. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2014/02/avec-la-feuille-de-route-sur-lintegration-les-francais-devront-desormais-sassimiler-aux-immigres/>.

Philippot, Florian. *Droit du sol : Jean-François Copé ressort ses gros sabots électoralistes à quelques mois des élections...*, 22. 10. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/10/droit-du-sol-jean-francois-cope-ressort-ses-gros-sabots-electoralistes-a-quelques-mois-des-elections/>

Ravier, Stéphane. *Gaudin : L'enfumage pour échapper à ses responsabilités*, 4. 12. 2013, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.frontnational.com/2013/12/gaudin-lenfumage-pour-echapper-a-ses-responsabilites/>.

LITERATURA

KNIHY

Beneš, Vít. „Diskurzivní analýza“, in *Jak zkoumat politiku*, ed. Drulák Petr. Praha 2008.

Betz, Hans-Georg. Xenophobia. „Identity politics and Exclusionary Poulism in Western Europe“. In *Fighting identities: Race, Religion and Ethno-nationalism*, ed. Panitch, Leo and Leys, Colin. London 2003.

Cesari, Jocelyne. „Islam in France: The Shaping of a Religious Minority“. In *Muslims in the West, from Sojourners to Citizens*, ed. Haddad-Yazbek, Yvonne. Oxford 2002.

Colombo, Monica et Richardson, John. *Identité nationale et insécurité dans le discours anti-immigration: une analyse de la propagande visuelle du Front national*. Academia, 2012.

Fairclough Norman. *Language and Power*. London 2001.

Hansen, Lene. *Security as Practice: Discourse Analysis and the Bosnian War*. London 2006.

Le Gallou, Jean-Yves et Olivier, Philippe. *Immigration: Le Front national fait le point*. Paris, 1992.

Noiriel, Gérard. *Immigration, antisemitisme et racisme en France (XIXe-XXe siècle)*. Paris 2007.

Souchard, Maryse, Wahnich, Stéphane, Cuminal, Isabelle, Wathier, Virginie. *Le Pen, les mots*, Paris 1998.

Tagieff, Pierre-André. *Du diable en politique. Réflexions sur l'antilepénisme ordinaire*. Paris, 2014.

Van Dijk, Teun A. „Political discourse and racism: Describing Others in Western parliaments“. In *The language and politics of exclusion: Others in discourse*, ed. Riggins, Stephen Harold. New York, 1997.

Wahnich, Stéphane, Alduy, Cécile. *Marine Le Pen prise aux mots*, Paris 2015.

Wetherell, Margaret, Taylor, Stephanie., Yates, Simeon. *Discourse as Data*. London, 2001.

Wetherell, Margaret., Taylor, Stephanie., Yates, Simeon. *Discourse Theory and Practice*. London, 2001.

Wodak, Ruth., Meyer, Michael. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London, 2001.

Zizek, Slavoj. „The Spectre of Ideology“. In *Mapping Ideology*, ed. Zizek, Slavoj. London/New York 1994.

ČLÁNKY

„Ayrault annonce un plan d'action contre l'antisémitisme et le racisme“, *Le Parisien*, 10. 9. 2012, staženo 30. 3. 2015, dostupné na <http://www.leparisien.fr/societe/ayrault-annonce-un-plan-d-action-contre-l-antisemitisme-et-le-racisme-10-09-2012-2158535.php#xtref=https%3A%2F%2Fwww.google.fr%2F>.

„Campements illicites: le laissez-faire ne résout rien“, *Libération*, 13. 8. 2012, staženo 20. 3. 2015, dostupné na http://www.liberation.fr/societe/2012/08/13/campements-illicites-le-laisser-faire-ne-resout-rien_839576.

„Cour de justice de l'Union européenne: l'allocation aux demandeurs d'asile doit leur permettre de trouver un logement“, *Espoir d'Asile*, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://www.espoirdasile.org/artc/Cour_de_justice_de_l_Union_europeenne__l_allocation_a_ux_demandeurs_d_asile_doit_leur_permettre_de_trouver_un_logement/599/fr/article/.

„Immigrés âgés, mission d'information parlementaire“, *Le Matin*, 18. 1. 2013, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://www.lematin.ma/express/2013/-Immigres-ages_-Mission-d-information-parlementaire/176836.html.

„L'intégration des Roms mise à l'épreuve“, *Libération*, 15. 8. 2012, staženo 20. 3. 2015, dostupné na http://www.liberation.fr/societe/2012/08/15/l-integration-des-roms-mise-a-l-epreuve_839918.

„Le gouvernement élargit la liste des emplois“, *Ministère du Travail, de l'Emploi, de la Formation professionnelle et du Dialogue social*, 11. 10. 2012, staženo 21. 3. 2015, dostupné na http://travail-emploi.gouv.fr/actualite-presse,42/communiqués,2138/le-gouvernement-elargit-la-liste,15458.html?amp%25253butm_medium=twitter.

„Présentation générale de la politique européenne de l'asile“, *Ministère de l'Intérieur*, 5. 11. 2014, staženo 21. 3. 2015, dostupné na <http://www.immigration.interieur.gouv.fr/Asile/Europe-et-asile/Presentation-generale-de-la-politique-europeenne-de-l-asile>.

Belorgey, Jean-Michel, Guénif, Nacira, Simon, Patric. „L'usage politique du communautarisme“, *Mouvements* 38 (2. 2005), staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://www.cairn.info/revue-mouvements-2005-2-page-68.htm>.

Germain, Emmanuelle. „Le communautarisme: un fantasme plutôt qu'une réalité“, *Le Figaro*, 15. 10. 2014, staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://www.lefigaro.fr/actualite-france/2014/10/15/01016-20141015ARTFIG00322-le-communautarisme-un-fantasme-plutot-qu-une-realite.php>.

Laurent, Samuel. „7 idées reçues sur l'immigration et les immigrés en France“, *Le Monde*, 16. 12., 2014, staženo 20. 3. 2015, <http://www.lemonde.fr/les->

decodeurs/article/2014/08/06/sept-idees-recues-sur-l-immigration-et-les-immigres_4467506_4355770.html.

Maneti, Boris. „Européennes 2014“, *Le Nouvel Observateur*, 26. 5., 2014, staženo 20. 3., 2015, <http://tempsreel.nouvelobs.com/politique/elections-europeennes-2014/20140526.OBS8488/europeennes-qui-a-vote-fn.html>.

Schnapper, Dominique. „Le Discours du Front national“, *Commentaire* 24 (1996), 667, dostupné na http://www.commentaire.fr/pdf/articles/1996-3-075/1996-3-075_5p_0139_art1.pdf.

Stoll, Guillaume. „9 questions sur la situation des Roms en France“, *L'Obs*, 26. 9. 2013, staženo 20. 3. 2015, dostupné na <http://tempsreel.nouvelobs.com/societe/20130925.OBS8312/9-questions-sur-la-situation-des-roms-en-france.html>.